

BRASSÓI LAPOK

TELEFON-INTERURBAN: Szerkesztőség és kiadóhivatal 1-77 és 82 szám

POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

Szerkesztőség * Kiadóhivatal * Nyomda
BRASSÓ, KAPU-UTCA 56-58 szám

Éljen Gyulafehérvár!

Az erdélyi tartományi igazgató körrendeletben tiltotta meg, hogy a községi és megyei gyűléseken a magyar nyelvet szóban vagy jegyzőkönyvi nyelv gyanánt használják.

Ez a rendelet annál megdöbbentőbb és felháborítóbb, mivel a közigazgatási törvényben már rendelkezés foglaltatik a kisebbségi nyelveknek bizonyos mértékű szabadságáról a közigazgatási gyűléseken és a gyakorlatban több helyen használhatták már e nyelvet anélkül, hogy a román hatóság vagy a gyűlés román résztvevői kifogást tettek volna ellene.

A tilalom tehát akkor csap le a maga teljes önkényével és brutalitásával, mikor remélni lehetett, hogy a józan ész és a politikai belátás magától enged szabadsabb utat a kisebbségi nyelvhasználatnak, s az elmaradt kisebbségi törvény szabadságbiztosító rendelkezéseit a mindjobban erősödő és terjedő szokás és gyakorlat fogják pótolni.

Arra, hogy ez a rendelet mily kiáltó, sőt ordító elhatározás áll magával a román alkotmánnyal, mely papíron legalább minden polgár szabadságát (tehát legszentebb szabadságát, a nyelvhasználat jogát is) biztosítja, a gyulafehérvári határozattal, mely kétértelműség nélkül proklamálta a szabad nyelvhasználatot és törvény gyanánt be is iktattatott a román törvénykönyvbe, valamint a békeegyezménnyel, mely a területi gazdagodás ellenében az átcsatolt kisebbségek teljes polgári és politikai szabadságának biztosítékait követte meg, már nem is érdemes timentést vesztgetni. Egész oceaán válnék már abból, amit a romániai kisebbségi sajtó, néhány román intellektuális s a kisebbségi jogok külföldi harcosai több mint egy évtized óta erre a kérdésre, aminek pedig már nem is volna szabad kérdésnek lennie, elpocskoltak.

Mi a tartományi igazgatóság váratlan merényletével szemben fontosabbnak tartjuk az erdélyi román-ság erkölcsi kötelezettségét aláhúzni, ami egyuttal válasz lesz Pop Ghiha államtitkárnak ama nyilatkozatára is, melyet a B. L. számára tett s amelyben a magyarországi románok állítólagos elnyomottságával szemben a romániai magyarok állítólagos nagy szabadságát hangsúlyozza ki, megállapítván egyuttal, hogy a kisebbségi kérdést azonban a legnagyobb liberáliszmussal és jóindulattal kell megoldani.

A románság erkölcsi kötelezettsége pedig abban áll, — teljesen mellőzve az alkotmány Gyulafehérvár, párisi egyezmény vállalásait és köteleit — hogy amiért egykor küzdött, azt másokkal szemben is érvényesítse, hogy azt, amit annak idején (magyar nemzetiségi törv.) elégtelennek tartott a maga részére, hátrányozott mértékben valósítsa meg Románia kisebbségi polgárai számára.

Azoknak a kortársai, fiái és unokái, akik 1848-ban a debreceni országgyűlésről elvitték Kossuthnak a románság követeléseit: az országgyűlés és a kormány hivatalos nyelve ugyan a magyar, de mellette minden nyelvnek, s így a románnak is szabad használati joga az egyházban, iskolában és a községi életben biztosított, akik a nyelvhasználat jogát biztosító magyar nemzetiségi törvénnyel szembeállított ellenjavaslatokban azt követelték, hogy a vármegyékben, a járásekben és a községekben a többséget alkotó nemzet nyelve legyen a hivatalos nyelv, s a kormány minden beadványt az illető nemzetiség nyelvén intézen el, a törvényhozásban minden román románul beszélhessen, s a bíróságon az ügyek az igazságot kereső fél nyelvén intéztessenek el, akik az emlékeztetés memorandumban kifogásolták, hogy az állam hivatalos nyelve a magyar, a többi pedig csak megengedett, s minden román község számára román tisztviselőket követeltek, akik értik és beszélik a nép nyelvét, a nemzeti küzdelem erkölcsi erejét és a közdelem hősei iránt tartozó kegyeletet sértik meg, mikor Románia kisebbségeitől kiméletelelenül megtagadják azokat a jogokat, melyeket ők, — bár jórészt meg is voltak, — a magyar államtól a saját népiük számára követeltek.

Pop Ghiha, aki a kisebbségi kérdést a legnagyobb liberáliszmussal és jóindulattal akarja megoldani, amely célból súlyosztotta el bizonyára a kisebbségek jogait kodifikáló törvénytervezetét is, a román nemzetiségi politikát azaz próbálja mentesíteni, (bepne bizonyára a kolozsvári tartományi igazgatóság sőtét, reakciós rendelkezését is), hogy a magyar kormány bánásmódját Magyarországon 40-50 ezer román polgárával szemben elnyomónak, erőszakosnak minősíti.

Ezzel a váddal szemben nem a mi feladatunk a cáfolat. A magyar kormány megadja rá a feleletet és azt hisszük, hogy anélkül, hogy az odaít való románok helyzetével szembeállítaná a mi sorsunkat, igazolni fogja, hogy magatartása a kisebbségekkel szembeállítja, méltányos, igazságos. De, ha ez a magyar

kormányának nem sikerülne is, ha az tűnnék is ki, hogy odaát szintén elnyomják a nemzetiségeket, ez a legkevésbé sem mentesítene a román kormányt erkölcsi és szerződési kötelezettségeinek a teljesítése alól. Mi a magyar kormány reakciós politikáját a kisebbségekkel szemben is elítelnénk, mert, ime, bár aligha is az, már a Pop Ghihának elég ürügy és indok rá, hogy a mi sorsunkat durva és erőszakos nyelvtiltalmakkal súlyosítsák.

A kultuszminiszteri államtitkár ur méltányló nyilatkozata a magyarságról, a magyar kultúráról, a Magyarország iránt való szimpátiáról s egyidejűleg a magyar nyelv használatának hivatalos eltiltása, úgy hat,

Vajudik a belpolitikai helyzet

Mironescu maga sem bizik a párisi kölcsöntárgyalások sikerében

A kölcsön létrejöttétől függ a kormány és a gazdasági törvényjavaslatok sorsa

Ellenzéki körök egyhanguan bukottnak tekintik a kormányt — Maniu után újabb futárok mentek

Bukarest, február hó 7.

A belpolitika kétségtelenül most éli át legkínosabb átmeneti vajudását. A kormány urban van a végleges távozás felé, viszont az utódlás kérdése még mindig nincs teljesen tisztázva. Így a Mironescu kormányt általános megállapítás szerint csak a megoldás hiánya tartja hatalmon.

Hogy a jelenlegi helyzet már egészen tartathatatlanná vált, azt a fővárosi politikai körök és a sajtó csaknem egyhanguan állapítják meg. Mi több, a Curentul ma azt állítja, hogy

a nemzeti parasztpárti kormány valójában máris megbukottnak tekintendő s esetleg csupán néhány nap van hátra.

hogy a bukás formaiavá is váljék. A kormány és a nemzeti parasztpárti kebelében az az egyenlenség dúl, amely a bukás stádiumában szokott jellemző lenni. A politikai pletyka-fészekben például tudni vélik, hogy Madgearu földművelésügyi miniszter tulajdonképpen lemondott afölötti sértődöttségében, hogy nem őt nevezték ki a Párisban tárgyaló Popovici pénzügyminiszter helyettesévé. Mironescu állítólag őt akarta a helyettesítéssel megbízatni.

a király azonban — a mendemonda szerint — hallani sem akart erről és szétlépte az erre vonatkozólag előterjesztett kinevezési dekrétumot.

Stere Bukarestbe érkezett!

Maniu volt miniszterelnök, aki után Leucuta temesvári képviselőn kívül már újabb futárok is mentek.

a napokban Párisba utazik, ahol találkozik Popovici pénzügyminiszterrel. Maniu Párisból egyenesen visszasiet az országba s eláll nemcsak londoni, hanem római látogatásától is.

A jövőt illetőleg továbbra is a koncentrációs kormány eszméje áll előtérben, amelyet illetőleg Prezan marsall és Tirulescu között élénk levélváltás folyik. A tekintély, tehát diktatórikus kormányra csak abban az esetben kerül sor, ha a pártok nem tudnak megegyezni a koncentrációban.

Hogy egyébként valóban közvetlenül a kormányváltás fázisába jutottak a dolgok, meg-

mint a Pán fuvalója, melynek zenéjére a nimfák táncoltak, de egy hangja olyan sikoltó volt, hogy aki hallotta, megvadult, megőrült tőle. Az államtitkár szépen muzsikál, de a tartományi igazgató, aki máskülönben szintén tud a nimfáknak is fuvalózni, alaposan elrontotta az összhangot.

Pedig erre szükség van, s csak erre, s ez csak azáltal teremthető meg, ha nem tiltják el, hanem érvényesíteni engedik a kisebbségi nyelvek használatát, ha nem korlátozzák, hanem teljessé teszik a kisebbségek szabadságát, ha balga módon, — mintha Isten megrontotta volna a belátásukat, — nem eltaszítani, elidegeníteni törekednek a népeket, hanem megnyerni, s minél erősebb, melegebb kötelékekkel csatolni az ország lelkéhez, sorsához.

Nyelvünk sorsában a szívünk érzése.

Mironescu — ismét állítólag — csak nagy nehezen tudta rávenni Madgearut, hogy tekintsen el lemondása nyilvánosságáról.

A belpolitika kulissza-titkaiba alaposan beavatott Grigore Filipescu is a Curentulhoz hasonlóan itéli meg a kormány helyzetét. Lapjában, az Epocában, leszögezi, hogy amennyiben sikerül megkötnie a kölcsönt, egy a kormány talán még tarthatja magát egy hónapig is, ha ellenben nem, akkor még e hónap 20-ika előtt mennie kell.

Eközben pedig a kölcsöntárgyalásokról távolról sem biztatóak a jelek. Mironescu miniszterelnök a gazdasági bizottság tegnapi ülésén érdekes nyilatkozatot tett ebben az ügyben. Bejelentette, hogy

az utóbbi 24 óra alatt semmi hír sem érkezett a kölcsön sorsáról, ami arra látszik mutatni, hogy a feltételek kedvezőtlenek.

Már pedig ebben az esetben a kormány nem köti meg a kölcsönt.

A Lupta szerint a kormány a gazdasági jellegű törvényjavaslatokat csak abban az esetben véteti tárgyalás alá a parlamenttel ha a kölcsön létrejön, ez pedig újabbban egyre kétségesebbnek látszik, mert súlyos akadályok állanak tétő alá juttatásának az útjában. Ha a kölcsönből nem lesz semmi, ami nem kizárt dolgot, úgy a Lupta szerint is elkerülhetetlen a kormányváltás.

erősíteni látszik még az a jelentőségteljes körülmény is, hogy

Stere Constantin, a nagy kulisszamögötti intrikus. Bukarestbe érkezett.

miután hívei tegnap már a parlamentben is a tekintély-kormány mellett nyilatkoztak. Stere fővárosi tartózkodásai a tapasztalat szerint mindig egybeesnek a belpolitikai bonyodal-makkal.

A higgadtabbak mindezek ellenére még mindig úgy jósolják, hogy a kormányváltás kiborbanásával csak a hónap vége, vagy március elejére kell számolni. Erre mutat az is, hogy az 6-liberálisok, a ducisták, 22-ikére hívták egybe kongresszusukat, egyrészt Duca elnökké választásának a ratifikálására, másrészt a politikai helyzet megvitatására.

A GAZDASÁGI MENTŐÖV

Genfi beszélgetés Lugosianu volt miniszterrel a mezőgazdasági hitel megszervezéséről. Megalakult a középeurópai országok agrárterménykiviteli kartellja. „A magyarság nagytömegei lojálisak!”

Genf, február 7.

A politikusok azon fáradoznak, hogy Európát gazdaságilag állítsák lábra, mert politikailag egyelőre nem tudják ujjszervezni ezt a rossz kontinenst. Annyit tartották az orvos bácsik a kezüket a beteg pulzusán, amíg ki nem derítették, hogy vérkeringési zavarok okozzák a szédüléseket és hogy a betegbe friss vért kell ömleszteni.

Ez a friss vér a nemzetközi agrárhitel megszervezése volna, amelyet legutóbb el is határoztak Genfben a világ hatalmasságai a Páneurópa értekezleten és a népszövetségi Tanács ülésén. A mezőgazdasági hitel kérdésének legalaposabb ismerője Jon Lugosianu, volt román miniszterelnökségi államtitkár, a varsói agrárkonferencia alelnöke, aki a legközvetlenebbül érdekelt fél, Romániát képviselte legutóbb a Népszövetség pénzügyi bizottságában, szívesen nyilatkozott előttem erről a kérdésről.

A beszélgetés a Lac Lémán enyhe téli estjén, a tópart aranylámpás panorámája közepette folyt le.

Néhány szót Miniszter ur a kelet-európai országok állásfoglalásáról a tárgyalásra került gazdasági kérdésekkel szemben.

A román nemzetgazdász vidám elégteliséggel fogadta érdeklődésünket, hisz kedvenc témájáról beszélhet.

Behatóan megvitattuk Közép- és Kelet-európa agrárproblémáját, amelyek legközelebből hazámat, Romániát érintik.

Mint minden állam, Románia is hármasságban szenved, mert nemcsak a világviszonyban és az európai bajok hatnak rá bénítólag, hanem lokális okok is közrejátszanak a krízis súlyosbodásában.

Hogy ezek a nehézségek megszűnjenek, Lugosianu két kérdésre keres megoldást. Az egyik az, hogy miképpen lehet

föltánni új piacokat, másfelől meg hogyan kellene elindítani a tőkét Közép- és Kelet-európa országai felé. Míg a kérdésekre választ igyekezett adni a legutóbbi nyáron lezajlott bukaresti, szinajai és varsói konferencia, az a vélemény alakult ki, hogy a krízist csak

a középeurópai agrárállamokból alakítandó agrárterménykiviteli szervezet tudná megszüntetni.

A román politikus reméli, hogy ez a szervezet, amelynek ma olyannyira érezni a hiányát, a közel jövőben létrejön. Ez amolyan kartell volna, amely egyformán kielégítené minden Közép- és Kelet-európai ország érdekeit.

Legtöbb országban, amely résztvevett a konferenciákon, gyakorlatban van a hosszulejárati, többéves jelzáloghitel és egy egész rövidlejárati, 9 hónapra szóló hitelrendszer. De olyan primitív gazdasági organizációja országokban, mint amilyen Románia,

éppen középlejárati kölcsönt igényel a paraszt,

hogy legyen forgatnivaló tőkéje, teljen befektetésre és általában

türelmetlenség és nyugtalanság nélkül dolgozhasson a vetési munkálatok és a termény eladása közti idő alatt.

Ez a kreditált agricola most a legfontosabb gazdasági mentőöve országainknak, rajta mielőbb vessük oda a válság hullámai között kalimpáló földmiveseinek számára. Nagy haldadás, hogy az eddigi agrártárgyalásokon nem is sikerült még megegyezni a középlejárati hitel organizációjára nézve, legalább is került egységesen definiálni ezt a kölcsönt. A jogi és gazdasági szempontból. Remélhetjük, hogy az elméleti belátásokból és a jó intenciókból fakadó elgondolásoktól fokozatosan átterhetünk a praktikus megoldások terére. Hisz végre elértük azt, hogy az európai gazdasági összefogás jegyében letárgyalt találkozott a mezőgazdasági országok érdekével.

A Páneurópa-tanulmányi bizottság határozatilag állapította meg, hogy az agrárhitel kérdése megérett a megoldásra. Kiküldtek egy tizenegy tagból álló bizottságot, amelyben Magyarország és Románia is képviselve van és amelynek feladata lesz a pénzügyi bizott-

sággal karöltve kidolgozni egy részletes programot az agrárhitel megoldására nézve.

A népszövetségi Tanács májusi ülésén a bizottság javaslata alapján valószínűleg azonnal a cselekvések terére lép és életbelépteti a szükséges intézkedéseket. A jelek szerint nemzetközi hitelintézetet létesítenek, amely saját hitelére venne föl kölcsönt a nemzetközi pénzpiacon

és kölcsönöznék ki azokat a nemzeti, vagy regionális intézmények útján jelzálogra.

— Ez a mezőgazdasági hitel szerepet játszik-e abban, hogy olyan melegen támogattja Románia a Páneurópa-bizottságot?

— Dehogyan, Románia első pillanattól fogva támogatta Páneurópát. A gazdasági fejlődés jelen pillanatában egyetlen állam sem állíthatja magáról, hogy „normális nemzetet” alkot, aki tökéletesen beéri önmagával és a többiekkel pedig nem törődik. Rosszul jár az olyan ország, amely ilyen önző módon gondolkodik.

Valamennyi európai országnak szüksége van a másikára, hogy egymást kiegészítsék eladóként és vevőként.

A jelenlegi súlyos állapotokon csak akkor segíthetünk, ha

gazdasági viszonyainkat racionálisan meg-

szervezzük.

szervezzük.

Románia örül minden lépésnek, amely közelebb hoz bennünket ilyen szervezethez. Mélyes meggyőződés szerint a regionális gazdasági csoportok kiépítése az első cselekedet, amit tennünk kell! Hogy a hajlandóság megvan a középeurópai államokban az együttműködésre, azt bebizonyítottuk az említett konferenciákon, amelyeken egy gazdasági szövetség létesítését kezdtük meg a mezőgazdasági hitel és az agrártermékeink levezetése érdekében.

Ami Magyarország és Románia közös gazdasági kapcsolatait illeti, ezeket az elképzelhető legbarátságosabbra kell fordítani. Széles alap kínálkozik az együttműködésre. Csak keresnünk kell ezt az alapot.

Országainknak rendkívül hosszú, közös határvonala van és a két állam gazdasági struktúrája sok tekintetben kiegészíti egymást. Mindkettőnknek szüksége van egymás termékeire. Ezért szolgálna mindkét fél érdekét egy gazdasági megegyezés.

Nem gondolja-e Miniszter Ur, hogy a két ország kollaborációja nagy mértékben attól függ, miképpen oldja meg Románia a kisebbségi kérdést?

Lugosianu mosolygó arca elkomolyodik. Derőpke szemhunyás után újból magára ölti az élénk arckifejezést.

— A magyar kisebbség nagy tömegei lojálisak, a kivétel pedig csak onnan származik, mert a magyar a legnagyobb kisebbségi népünk, amely közel él az anyaországhoz. Ez a helyzeti adottság szítja a politika előítéleteit.

A hotel elé értem és elbúcsuztam. A tündérien szép estében azon gondolkodom, miért nem simul Románia a kisebbségi kérdésben is annyira megértéssel a magyarok felé, mint akkor, amidőn gazdasági „érdekközösségről” van szó.

Seidner Imre.

Elkészült a köztisztviselők és politikusok vagyonának felülvizsgálásáról szóló törvényjavaslat

Bukarest, február 7.

A szociáldemokrata párt egy törvényjavaslatot készített el, mely valósággal drákói szigorral akarja felkutatni, hogy a köztisztviselők és politikusok honnan szereztek vagyont, és ehhez a vagyonhoz nem tapadnak-e a közpénzekből elsikkasztott aranyak? Az első tűzpróbát ez a szenzációs törvényjavaslat most állja ki a kamarában, amikor a szociáldemokrata képviselők egyenként szólítják fel a képviselőket, hogy a törvényjavaslat benyújtásához szükséges aláírással lássák el a tervezetet.

A törvényjavaslat mindenekelőtt megállapítja, hogy különbség nélkül mindenkit kötelezni lehet arra, hogy a szerzett vagyona eredete felől felvilágosítást adjon. Ezen célból egy vagyon-ellenőrző hivatal állítanak fel, ahová minden politikai párt egy-egy tagot delegál és a hivatal élén egy semmitőszéki bíró

elnököl.

Hétfőtől kezdve még a képviselők sem léphetik át a nyugdíjközpont kapuját

A beérkezés sorrendjében intézik el az aktákat, — ha ugyan nem válnak valóra Hegedüs képviselő aggodalmai

Bukarest, február 7.

Boila Romulus a nyugdíjközpont elnöke ma egy rendeletet adott ki, mely szerint hétfőtől kezdve

még a képviselők sem léphetik át többet a nyugdíjközpont küszöbét.

Hétfőtől kezdve semmi néven nevezendő intervenció nem történhetik a nyugdíjközpontban. A nyugdíjközpont irodáiból ki vannak zárva az összes közbenjárók, ügyvédek, — sőt mint említettük — a választói érdekekben interveniáló képviselők sem kereshetik fel a nyugdíjközpont tisztviselőit.

Boila Romulus ezzel az intézkedésével eléjét akarja venni annak, hogy volt egy néhány bukaresti ügyvéd, akik — amint Kreuter sváb képviselő leleplezte — összejátszottak a nyugdíjközpont tisztviselőivel és 50 percentes sápolásban kijárták az amugy is jogosan járó nyugdíjat.

Boila Romulus erőlyes intézkedéséről Hegedüs Nándor ezeket mondotta nekünk:

— Még nem tudjuk, hogy milyen eredmé-

nye lesz az új rendelkezésnek. Boila Romulus úgy tervezi, hogy az összes akták a beérkezés sorrendjében kerülnek feldolgozásra és így minden intervenció felesleges.

— Azonban nekem aggodalmaim vannak, hogy mi történik abban az esetben, ha valamely ügydarabhoz új akták beszerzése szükséges. Idáig felmentünk a nyugdíjközpontba és ezt rövid úton pótolhattuk. Ezentúl az ilyen okmányokat levezetés útján fogja beszerezni a nyugdíjközpont. Csak aztán

az ilyen levezetés ne tartson el hónapokig és a beérkezett okmányok ne vesszenek el az iratok között,

illetve gondoskodás történjék arról, hogy a beküldött okmányokat tényleg azonnal az iratokhoz csatolják. Rólunk magyar képviselőről Boila Romulus intézkedése súlyos terhet vesz le, hiszen idáig napokon keresztül kerestük a hónapok sőt évek óta benyújtott ásatag okmányokat. És most mi éppen olyan érdeklődéssel várjuk az eredményt, mint maguk a nyugdíjasok.

Ujabb pénzügyi botrány Franciaországban

Egy volt államtitkár szélhámoskodásokat követett el

Páris, február hó 7.

A közvéleményt újabb pénzügyi botrány foglalkoztatja. — Egy amiensi műselyemgyár részvényesei feljelentést tettek a részvénytársaság felügyelőbizottságának az elnöke, Gaston Vidal volt államtitkár és a vállalat két igazgatója ellen. Gaston Vidal már az Onstrie-pamában is kompromittálva van s így az újabb vádak nagy botrányt keltenek.

A vádak szerint Vidal csak azért létesítette a gyárat, hogy magának és hűveinek könnyű jövedelmeket biztosítson.

Vidal és kompániája a vállalatot csak a maguk javára használták ki, amennyiben fiktív részvénytársaságokat eszközöltek és a részvényesek pénzén létesített gyár berendezésének jó részét eladták. Ezzel mintegy 40 millió frank erejéig károsították meg a részvényeseket.

Tüzet ugyan még nem látott, de tüzoltófőparancsnok lett belőle

Utazás az aradi tüzoltófőparancsnoki állás körül

Arad, február hó 7.

Arad város vezetősége még a múlt év januárjában nyugdíjazta Mihajlovics Gyula tüzoltófőparancsnokot, aki évtizedeken keresztül állott az itteni tüzoltóság élén. Ezután pályázatot írtak ki az állásra és be is érkezett több ajánlat, amelyek közül azonban a gyakorlati és elméleti szakképzettséget tekintve csupán egyetlen egy felelt meg, Zaráy Jenő nyugalmazott főgimnáziumi tanár, az aradi önkéntes tüzoltó egyesület jelenlegi parancsnokának pályázata.

Ennek ellenére, általános meglepetésre a tüzoltófőparancsnoki állást a fiatal Chera Fló-

rianna töltötte be, aki nem ért ugyan a tüzrendszert, s talán egész életében sem látott közeli nagyobb tüzet, ezzel szemben az az érdeme van, hogy román és Lutai Cornél dr. főpolgármester titkára. Chera tulajdonképpen ezért nyerte el a tüzoltófőparancsnoki állást, mert egy új miniszteri rendelkezés értelmében — nem bírván megfelelő működési idővel — Cherának távoznia kellett volna a polgármesteri titkári állásból és Lutai most így akart gondoskodni kedvenc famulusáról. Hogy aztán hányan fogják majd tűz esetén megszervezni Chera ur hozzá nem értését, azzal a város vezetősége, úgy látszik, keveset törődik.

Áldozati adó után - áldozati napok

Érmihályfalván 10 napi kényszerszabadságra küldik a CFR. munkásokat

Érmihályfalva, február 7.

A januárban életbeléptetett áldozati adó után ismét újabb, talán még felháborítóbb módon veszik ki sok-sok kis ember szálából a kenyeret. A CFR munkásairól van szó, azokról, akiknek fizetése alig van a 3000 lejen. Ezeknek a fizetéséből nem vonhattak le áldozati adót, tehát új módját találták ki a CFR nagyhatalma ural az amúgy is nyomorúságos fizetés leszállítására.

Február másodikán — 1-je vasárnapra esett — Érmihályfalván a vasúti pályamunkások, mint rendesen, munkába akartak állni. A munkások azonban nem vehették a szerszámot a kezükbe, mert Vastag pályafelügyelő tudomásukra adta, hogy a munkások 50 százalékát, felsőbb rendeletre, 10 napi szabadságra

küldik, amely időre természetesen fizetést nem kapnak. A munkások másik felét a hónap második felében szabadságszabadságra küldik, vagyis turnusokban kapják a „szabadságot.”

Már a múlt hónapban is voltak ilyen „szabadságadások”, de akkor még nem hitték, hogy állandósítani fogják ezeket a kényszerintézkedéseket. Természetesen a munkások elkecserepedve vették tudomásul, hogy kevés fizetésüket így megnyírják. Nem tudnak magukon segíteni, mert nem alkalmi munkásokról van szó, hanem 20—25 évi szolgálatot teljesített, rendes nyugdíjas munkásokról, akiket úgy akarnak kényszeríteni, hogy állásukat otthagyják. — A nemrégiben lezajlott bukaresti vasúti tüntetés, úgy látszik, még nem szolgált eléggé intő példának a kormánynak.

Kiárusította temploma kincseit a a brassói görög egyházközségnek

Anania ur elkártyázta Bukarestben az egyházközségnek a birtokát és még az ezüstfedelű evangéliumát is

Brassó, február hó 7.

Beszámolt a B. L. arról az érdekes háttérű, nagyszabású panamáról, amelynek hőse Anania, a görög egyházközség gondnoka, titkára s egyben könyvelője.

Az élelmes görög, aki jelenleg is szabadlábban és vígan éli életét Bukarestben, ezelőtt mintegy öt évvel jött Brassóba. A Societate Asigurarea Romanai volt alkalmazásban s minthogy előkelő, régi családból származott, és kellemes modoru, behízelgő ember volt, csakhamar megnyerte az itteni, vele egy hitező görögök bizalmát. Pár évvel ezelőtt, amikor a görög egyháznak nehézségei támadtak, hogy az egyházközségnek kevesebb kiadása legyen, Anania vállalta a könyvelést minden fizetés nélkül. Az időközben elhunyt görög pap, Gheorghiu Fotius közben állandóan betegeskedett és lassankint mindent rábízott a könyvelőre, a titkárságot, az egyházi kegyeszeret és miseruhák gondozását, az egyházközség pedig gondnokká nevezte ki és teljes bizalmával ajándékozta meg Ananiát.

Anania minden alkalmat megragadott, hogy minél gyakrabban Bukarestbe utazhassék. Mig itt a legegyszerűbb életet élte, addig Bukarestben a legelőkelőbb helyeket és a nagystilű kávéházakat kereste fel, ahol könnyen és elegánsan uszott el 10, 20, 30, 100 ezer, sok-sok ezer, később már mintegy millió lej. Előbb csak kávéházakban suttogták a kétéltű görögökről, később már az egész város ismerte a könyvelő üzleleit.

Ananiának az volt a trükkje, hogy az egy-

ság feljelentette és ezt nemsokára követte egy második feljelentés, amelyet egy bukaresti terménykereskedő tett ellene. Ez is a legsúlyosabb visszaélésekkel és sikkasztásokkal vádolta a brassói görög egyház toltum-faktumát. Csúpan maga a görögkeleti egyházközség nem tett ellene feljelentést, hir szerint azért, mert az egyházközség reputációját meg akarta óvni a botránytól.

A brassói ügyvédség összeállította Anania bűnlajstromát. Először is az egyházközségnek poianu-maroluiiban levő birtokát adta el és annak értékét, 440 ezer lej saját céljaira használta fel.

Az egyházközség könyveiben ezenkívül a következő tételeket találták:

Bukaresti ut 60.000 lej,

Egyházközségi kiadások 30.000 lej.

Amikor ezeket az összegeket elkötötte, akkor fogott hozzá tulajdonképpen, legszégyenteljesebb manipulációhoz, az egyházközség, templomi ereklyéinek eladásához. Rengeteg régi, nagyértékű kincset kótya-vetyélt el.

Igy például egy a velencei Dogek idejéből származó miseruhát, egy aranyakövekkel kirakott övet, amelyet Grigore Brancoveanu román fejedelem unokája ajándékozott az egyházközségnek, egy drágakövekkel díszített arany tömjénfüstölőt, valamint egy gyémántokkal kirakott aranykeresztet. Eladta még az egyház sok száz éves ezüstfedelű evangéliumát is.

Amint a nyomozás megállapította Anania az elsikkasztott pénzeket Bukarestben elkártyázta. A dicső férfiu mindezek ellenére szabadlábban van és Bukarestben éli világát.

Averescu marsall Olaszországba utazik

Bukarest, február 7.

A Lupta értesítése szerint Averescu marsall ma este az olaszországi Aqvi furdőhelyre utazik, hogy ott folytassa rendes évi kúráját. Politikai körökben tudni vélik, hogy a marsall ezt az olaszországi tartózkodását fel fogja használni arra, hogy Mussolinivel találkozzék.

Az Erdélyi Fiatalok falu-üzetei

Az egyetlen romániai magyar főiskolás lap, az Erdélyi Fiatalok, a nyáron falu-számot adott ki és falu-pályázatot hirdetett, hogy az ifjúság érdeklődését a falu problémáira irányítsa. A pályázat utáni lépés egy falu-szeminárium beindítása volt, amelyen kiváló szakemberek világítják meg a falu-kérdés egész területét. Munkájuk most új állomáshoz érkezett. A falu-munka rendszeressége és alapossága megkíván olyan műveket, melyek a falu-probléma gazdasági, társadalmi, szellemi és erkölcsi kérdéseiről a szaktudomány magaslátán álló tömör és világos képet adjanak. Ezt a célt szolgálnak az „Erdélyi Fiatalok falu-üzetei” sorozat tanulmányai, amelyek a falu-munkával foglalkozóknak vezérfonala kívánnak lenni.

A sorozat első számaként Gyallay Pap Zsigmond: Az intelligencia és a nép c. falu-pályázaton első díjat nyert munkáját akarják kiadni, amelyet a júry több tagja, így Paál Árpád dr. is kiadásra ajánlottak, azzal, hogy a munka a szaktudomány számára is új érték. A szerkesztőség a jó kiállításban megjelenő kb. 50 oldalas mű árát mindössze 20 lejben állapította meg, hogy minél szélesebb körök hozzájuthassanak. E mű megjelentetése azonban attól függ, hogy kellő számú előfizető jelentkezik-e rá, mert a lap anyagi helyzete nem bírja meg az előfizetés nélküli kiadás kockázatát. Előfizetési íveket készséggel küld, előfizetéseket elfogad és nyugtáz az Erdélyi Fiatalok kiadóhivatala, (Kolozsvár, Str. J. Maniu, volt Szent-egyház-utca 8.). Aki belátja a falu-munka fontosságát, tegye lehetővé előfizetésével e nélkülözhetetlen sorozat megindítását.

Telef. 518.

Modern Mozaik

BRASSÓ

Ma és a következő napokon kerül bemutatásra
a legragyogóbb német éneklő-beszélő vigjátékszláger

A repülő menyasszony

(ZWEIMAL HOCHZEIT — EINE SCHWACHE STUNDE)

A legtempósabb filmszláger. — A legrattogóbb muzsika.

Főszerepben:

Liane Haid, Szőke Szakáll, Lucie Englisch, Huszár Puffy

WESTERN ELECTRIC BESZÉLOGÉP.

Közkíváncsokra legközelebbi műsorban:

„Nyugati fronton 1918” („Westfront 1918”)

című nagysikerű filmet újból bemutatjuk.

Arad, az ország legmostohább gyermeke

Nincs kezdeményezés, alélt a tőke, csak a sovinizmus dühöng változatlanul Aradon

A hinterlandjától megfosztott város harmadik helyen áll az adóteher listáján

Arad, február hó 7.

Új kísérletről beszélnek ma Romániaszer-
te. Manoiescu miniszter kényszerszindikátu-
sai körül pereg a szó mindenütt. Tanácskozá-
sok, eredménytelen konferenciázgatások után,
ismét egy új terv. Egy új terv, amely azonban
— mint minden drasztikus módszer — éppen
úgy lehet végzetes, mint ahogyan váratlan
eredmények is elérhetőek voltak.

Arról van szó, hogy kormányunk „állam-
kapitalista” kísérleteket végez. Talán, —
gondolják: ez segít...

És miáltal Bukarestben újabb és újabb „ta-
lányokon” török a fejüket,

az ország valamennyi városában
grasszál a kétségbeesés, a nyomor.

Belejutottunk abba a periódusba, amikor
az orvosok így szoktak nyilatkozni: A bete-
get feladjuk. Itt már csak a csoda segít...

Mereven ragaszkodunk a roncokhoz...

A B. L. kampánya, amely az aradi gazdasági
összeomlással foglalkozott, érthető feltűnést
keltett Aradon. Pacurar Brutus, az aradi ke-
reskedelmi és iparkamara főtitkára a követ-
kezőkben látja a helyzetet:

— Való igaz, — mondotta Pacurar Brutus,
— hogy Aradon a helyzet valahogy speciáli-
sabb, mint az ország többi részében. Nem vi-
tatjuk, hogy mindenütt súlyosak a viszonyok,
teljesen tisztában vagyunk azzal, hogy az
egész ország küzdök. Azonban azt még nem
tapasztaljuk sehol, amit Aradon. Itt a gazda-
sági válság valami egészen különös és súlyos
lelki depressziót teremtett. Súlyosabb ez a de-
presszió az általános „nyomott” hangulathoz.
Talán a legjobban lehetne jellemezni a hely-
zetet azzal, hogy

Aradon megszűnt a vállalkozási szellem.

Nem, tudjuk, hogy itt az emberek ragaszkod-
nak a gazdasági roncokhoz. A tőke valahogy
kábultan fekszik és még azzal sem törődik,
hogy saját magát mentse.

Aradon nincs iniciáló egyéniség, hiányzik a
kezdeményezési hajlam. Arad, az örökös mos-
tohagyermek súlyos bajban van. A sok-sok
mellőzés most sokszorosan megbosszulja ma-
gát.

Az adóhenger mindent összegez.

A rettenetes präs, amely mindannyiunkat
szorít, talán sehol sem olyan kiméletlen, mint
Aradon.

Ez a hinterlandjától megfosztott, agyonmel-
lőzött város a harmadik helyen áll az ország
városai között az adóterhek listáján.

Jóllehet, Arad jelentékenyen kisebb és jelen-
tékenyen szegényebb, Bukarest és Temesvár
után ez a város fizeti az országban a legtöbb
adót.

Ezeket az adatokat Domán Sándor, az ara-
di kereskedelmi testület elnöke mondja. Do-
mán Sándor szent meggyőződéssel állítja, hogy
függetlenül attól, vajjon az ország többi vidé-
kei elbírák-e az adópräs eddigi szorítását.

Aradnak menthetetlenül tönkre kell mennie,
ha az eddigi adóterheket nem csökkentik lé-
nyegesen.

A bankigazgató sem optimista.

Logikusan és adatszerűen mutatja ki a bank-
igazgató azokat az okokat, melyek az aradi pi-
acot a válság első vonalába helyezték. A dol-
gok természetesen akkor kezdődtek, amikor a
várost elnéptékelte egész multjától — értsd:
gazdasági multjától — amikor levágták hin-
terlandját, egyszóval egész gazdasági beren-
dezkedését megoperálták.

Azután folytatódott a mindenkori kormány
politikáján, amellyel úgyis mint ellenzéki vá-
rost, úgyis mint határvárost agyonmellőzték.
Arad ellenére annak, hogy határváros volt,
nem sokat profitált a tranzito-kereskedelemből,
mert hiszen a vámrendszer és nem utolsósor-
ban a vasúti tarifa mindenkori elvágta az ilyen
irányú érvényesülést útját.

Arad alföldi város. Mezőgazdasági centrum,
tehát természetesen, exportról itt szó sem le-
het. Hiszen Magyarország nem felvevő piaca a
román terménynek, a tranzító kereskedelem

nem Magyarországon keresztül, hanem a du-
nai és a feketetengeri kikötőkből bonyolódik
le.

Mindent legázolt a protekcio-
lizmus és a sovinizmus.

Arad tragédiájához az aradi magyarpárt
egyik vezetője szolgáltatja a további adatokat.
Elmondja, hogy micsoda hallatlan elfogultság
dühöng minden vonalon, különös tekintettel a
közeli határra. Aradon még a szakértelem is
megszűnt mérvadóknak lenni, mindent a nem-
zetiiségi politika dönt el.

Példa erre az aradi Astra-gyár. A gőzkal-
pács mellé kisegítőnek egy napszámot vettek
föl. Nem volt az illetőnek semmi de semmi
szak tudása. Ezzel szemben egyetlen előnye
volt, hogy román.

Nos, ez a szakmunkássá avanzsált román
napszámot egy alkalommal olyan baklövést
csinált, amelynek következtében a kalapács
kezelőjének lába súlyosan megsérült. Azt hi-

A sütőiparosok le akarják törni a magas élelésztiárakat

Arad, február 7.

Az Élelésztiárak Kartelljének tulkapásai és kimé-
letet nemismerő árdragítása évek óta az egész vona-
lon elégedetlenséget involvált. Legutóbb az aradi sü-
tőmesterek tartottak ebben az ügyben tiltakozó gyű-
lést, azonban a kartell ezuttal sem reagált az árle-
szállítási kívánalmakra.

A sütőiparosok országos szövetege tegnap újabb
értekezletet tartott Aradon, amelyen nagyfontosságú
és nemcsak a szakmabeliek, hanem valóban az or-
szág egész lakosságát érdekli határozatot hoztak.

Kimondotta a szövetség, hogy a jelenlegi élelészti-
ársora letörésére saját élelésztiárakat állít fel és az

szi elbocsájtották ezt az embert, akinek tudat-
lansága — mert csak erről van szó, — nyomo-
rékká tette egyik munkástársát?

Az illetőt más „hatáskörbe” helyezték át.
— No látja, ez a helyzet, — fejezi be a ma-
gyarpárti vezető.

Igy ejtik rá a protekcionáltak, a szakérte-
lemnélküli „hazafiak” a kalapácsot Arad
egész gazdasági életére. És amit kicsiben az
aradi magyarsággal tesznek a helyi sovi-
nizták, azt teszi a mindenkori kormányzat
egész Araddal...

— A falu? A falun még ma is kesergik a
földosztás igazságtalanságait. Mert hiszen azt
már egyszer elcsúszott, hogy nem egyenlően
jártak el a földosztásoknál. Még ma is azt
sínylik meg a magyar gazdák, akik hetven
holdig, rövidesen kivétel nélkül tönkremen-
nek, ha a helyzet valamiképpen meg nem vál-
tozik...

— És mindennek felett, ráadásul a rosszakar-
at. Illetve az a tulzott jóakarát, amellyel
egyes „szivbéli” emberekkel eljárnak...

Ezernyi okot hozhatnánk fel. Az okok azon-
ban csak azt bizonyítják, hogy egy nagyon
szomorú okozat van. Arad bajban van. Az
egész ország bajban van. Olyan bajban, ami-
kor már — ezt mindenki látja, — nem használ-
nak a Manoiescu-féle orvosságok és semmifé-
le tudós handa-banda sem.

Mozduljanak hát meg végre azok a rétegek,
amelyeket eddig csak a választásoknál volt
szokásos megkérdezni, akkor sem panaszaik
felől. Ankéteket kell rendezni, széleskörű an-
kéteket, mert ha nincsenek is iniciáló egyéni-
ségek, ez korántsem baj. Az összesség majd
segít magán. Csak halgassák meg. És főleg
hallják is meg, hogy mit mond az a bajba-
jutott összesség! (B. K.)

~~~~~

összes szervezett sütőiparosok ettől a gyártól fogják
beszerezni szükségletüket. Az ilyképpen előállított
élelészti forgalmi ára, a mai 70-75 lejfel szemben 22
lej lesz, beleszámítva már a 10 lejes adót is. Ez az
olcsó élelészti természetesen le fogja vinni a ke-
nyér árát is.

A szövetség egyelőre még nem döntött amellett,
hogy az élelészti gyártást melyik városban állítja fel,
magának a gyártásnak az előkészületei azonban
már megkezdődtek. A sütőiparosok szövetségének
nagyfontosságú határozatát annál nagyobb elégtétel-
lel regisztráljuk, amennyiben éppen a B. L. volt az,
amelyik az élelészti árának letöréséért a sajtó-akciót
megindította.

~~~~~

A temesvári Sherlock Holmes „lelep- lezi” a Brassói Lapok „fegyvergyárát”

Temesvár, február 7.

Minden kommentár és hozzászólás nélkül
számolunk be arról a bravurról, amelyet a te-
mesvári államrendőrség egyik detektívje csi-
nált az állam biztonságának felfokozott védel-
mében.

A detektív ur — milyen kár, hogy a nevét
nem örökíthetjük meg az utókor számára — a
Temesvár-őrszervezési Fröbl-utca Götz-féle
vendéglőjében üldögélt, és itta a hegy levét.
Sasszemeivel rögtön észrevette, hogy valami
különös dolog történik a vendéglőben. Na igen.
Bejött oda egy idősebb ember, aki plakátokat
kezdett felszegezni a vendéglő falára. Plakát?!
Szerfölött gyanús! — filozofált magában az ál-
lam rendjének buzgó őre és rácsapott az egyik
nyomatványra. Végigolvasta — mint komor
bikának olyan a nézése — s úgy felülről, srég
vizavi lefelé nézve a megszeppent plakátos bá-
csira, csak úgy ráförmedt:

— Azt olvasom itt, hogy a Brassói Lapok
ölömbetükből fegyvereket készít. Nem rossz!
A Brassói Lapok még fegyvereket gyártogat.
Tudja-e maga, hogy ez államellenes machiná-
ció? Micsoda fegyverek azok, mondja csak sza-
porán?!

— Kérem nagyságos detektív ur, — hebegte
a bácsika, egyébként Sas István a bősületes
neve és a Brassói Lapok temesvári kihordója
— nekem a temesvári szerkesztő ur adta ide a
plakátokat, hogy ragasszam ki. Én nygvan el
nem olvastam s azt sem tudom, hogy mik azok
a fegyverek, amiket a Brassói Lapoknál gyér-
tanak ölömbetükből.

— Igen? — mondotta a detektív és sasszemei-
vel újra végigmért Sas Istvánt. — na gyerünk
csak a rendőrségre. Majd én megmutatom ma-
gának, hogy itt nem lehet csak úgy fegyvere-
ket gyártani.

A bem-utcai rendőrkapitányságon a plakát-
csomót elszedték Sas Istvántól. A detektív
nagy gaudiummal vitte be a pakcsótát az
ügyeletes tiszthez. Negyedóra múlva nyílt az

ügyeletes rendőrtiszt ajtaja és Sas Istvánnak
minden különösebb megjegyzés nélkül vissza-
adták a plakátokat.

Na, annak a detektívnek is meg lehet a ma-
ga véleménye az ügyeletes tisztről. Aki elsa-
laszt egy ilyen ziccert: egy titkos fegyvergyá-
rat, amelyhez ölömbetük szolgáltatják a nyers-
anyagot! Nahát! Hát lehet így megvédeni ezt
az országot a bolsevisták és az irredenták tá-
madásaitól?

Arról persze nem számolhatunk be, hogy a
rend buzgó, de mihaszna őre, mekkora erőt
kapott...

Végre megérkeztek a Sz 1921

**Conty du
Beauty Sisters-ek a
Metropol Bárba**

Brassó

és fellépnek már ma a ragyogó februári műsor
keretében, melynek főerősséggel ezenkívül a

Bessie and Johnny
akrobatikus, komikus táncduett.

Greth Dolly
excentrikus táncművésznő.

Fátyol Lajcsi
kiváló szóló hegedűs.

Salgó Gyula
a közkedvelt bárhumorista énekes tangó
és jazz zenekarával.

Kezdete este 10 órakor. Belépődíj nincs.

15 millió lej előirányzatból 12 millió lej adót

hajtottak be a múlt évben az érmihályfalvai járásban

Érmihályfalva, február 7.
Az érmihályfalvi adóhivatal emberei minden dicséretet megérdemelnek — a pénzügyi kormánytól. A beléjük helyezett bizalomnak közel száz százalékban eleget tettek. Igaz, hogy az „eredményes munkában” sok egzisztenciát tettek tönkre, párnát, varrógépet, szerszámot elvittek adóba, de ez nem számít. A fontos, hogy az előirányzott adó jóformán teljesen befolyt. Az érmihályfalvai járásban 15 millió lej volt előirányozva egyenes adóban, amelynek 80 százaléka, vagyis 12 millió lej befolyt. Érmihályfalván 94 százalékát hajtották be

az adónak. Szalocs községben az előirányzott 6 millióból másfélmillió lej hátralék maradt. Itt már annyira leromlottak a gazdasági viszonyok, hogy foglalni való sem akadt. Az adóbehajtó közegek nemcsak az állásuk miatt nem riadnak vissza a kiméletlen adóbehajtástól, hanem a premium is ösztönzi őket arra. Azon adóközegek, akik 86 százalékon felül inkasszálják be az adót, jutalmat kapnak a százalék arányában. Az érmihályfalusi járásban 6 községben kapnak premiumot azok a jegyzők, akik 86 százalékon felül hajtották be az adót.

Visszaszervezik a vasúti adminisztrációt

Feloszlatják az üzemenfelügyelőséget és újból csak három tartomány igazgatóság lesz

Bukarest, február 7.
Ugy látszik, hogy minden vezérigazgató változás nagyszabású átszervezést von maga után a CFR adminisztrációjában, mert most ismét erről van szó, mégpedig ezúttal nem a decentralizáció, hanem a központosítás jegyében. Amint értesültünk, most úgy alakítják át a vasutak szervezését, hogy az üzemenfelügyelőségeket tényleg feloszlatják és helyettük az egész országban mindössze három tartományi igazgatóságot létesítenek, egyet Bukarestben, egyet Kolozsvárt, a harmadikat pedig Iasi-ban. A bukaresti vezérigazgatósághoz Munténia, Olténia és Dobrudzsa, a kolozsvárihoz Erdély és a Bánság, a jasi-hoz pedig Moldova, Beszarábia és Bukovina fognak tartozni. A feloszlatott üzemenfelügyelőségeket, illetőleg ezek személyzetét beosztják a tartományi igazgatóságokhoz, tehát visszacsinálják az egész decentralizációt, amely annyi költségbe és a

tisztviselők annyi keservébe került. **Megint konfliktus!**
A vasutak vezetésében különben Vidrighin távozásával nem szüntek meg végleg a konfliktusok. Most az a baj, hogy az új vezérigazgató Ionescu tábornok, maga akar elnöke lenni a CFR igazgató-tanácsának is, s követeli, hogy Pretorian jelenlegi elnököt menesszék. Pretoriánt védelmébe vette Mironescu miniszterelnök, míg Ionescu tábornok, aki tegnap tüntetőleg elhagyta a CFR igazgatótanácsának ülését, kihallgatást kért a királytól. Ionescu tábornok egyébként erős kézzel vizsgálja felül a magasabb személyzet helyzetét. A Lupta úgy tudja, hogy a CFR pénzügyi osztályának igazgatóját, Puscariut, meneszti, mert sem kinevezési dekrétuma, sem szerződése nincs. A pénzügyi igazgatóságnál ettől függetlenül vizsgálat is folyik.

Kölcsön itt, kölcsön ott...

Franciaország ismét hitelez már, de nincs köszönet benne

Páris, február hó 7.
Mi sem mutatja jobban Közép és Délkelet-Európa gazdasági helyzetének a vizsgálatánál, mint az a tény, hogy a francia fővárosban egymást érik a kölcsöntárgyalások. Nincs kelet-európai állam, amely valamilyen formában, még sulyos feltételek mellett is, ne igyekeznék pénzhez jutni, hogy egyrészt fedezze költségvetési deficitjét, másrészt pedig egy kis töke-injekcióval fellélessen gazdasági élete vérkeringési renyhségét. A román kölcsöntárgyalásokkal egyidejűleg a német kormány képviselői is kölcsöntárgyalásokat folytatnak most Párisban egy nemzetközi pénzcsoporttal. Ezek a tárgyalások — úgy látszik — sokkal simábban mennek, a mennyiben a Journal Industriel szerint az amerikai, francia, angol, svájci és holland pénzemberek csoportja késznek nyilatkozott arra, hogy a német birodalmi vasutak 32 millió

dollárnyi kötvényeit a birodalmi kormány javára leszámoltassa. A kötvények tudvalevőleg a német alkalmazottak biztosító intézetének a tulajdonában vannak. A kölcsönt a nemzetközi pénzcsoport ama követelések engedményezése fejében engedélyezné, amelyek a német kormányt a birodalmi tisztviselők biztosító-intézetével szemben megilletik. Az esedékességi határidőt 1931 végében, vagy 1932 júliusában állapítanák meg. A kölcsönösszeg egyharmadát a bank csoport amerikai része, másik egyharmadát az angolok bocsátanák ki, míg a franciák ötmillió dollárral vennének részt a kibocsátásban. Így a kölcsön elveszti a politikai jellegét, amit a franciák szerettek volna adni neki. Prágai jelentés is kölcsönügyről számol be. Eszerint a cseh kormány tegnapi minisztertanácsán elhatározta, hogy 15 milliárd koronányi belföldi kölcsönt vesz fel, amely után 5 százalék kamatot fog fizetni.

A kölcsönből, amelynek sikerében erősen bíznak, elsősorban fedezni akarják a vasut 6 és fél millió koronát kitevő deficitjét, míg a többit kizárólag beruházásokra szándékszanak fordítani. —A román kölcsön ügyével a budapesti sajtó is érdeklődéssel foglalkozik. Megállapítják, hogy csak Franciaország hajlandó mintegy 10 milliárd lejnyi kölcsönt nyújtani Romániának, a többi államok azonban még húzódoznak. A franciák eszerint most már feladták aranyhalmozó politikájukat és ehelyett alimentálni szándékoznak a tőkeszegény európai államokat. A londoni lapok szerint azonban csak úgy, hogy például Romániának a kölcsönből Franciaországban mindjárt iparcikkeket is kell vásárolnia. Így a francia segítés ugyancsak gyakorlatilag elgondolása, mert a hitelezett pénz nagyrésze a hitelezőnél marad.

Bucsuzunk a régi köntösünktől...

Ma utoljára lépünk az olvasó elé benne, mert hétfőtől kezdve letesszük ezt a megszokott és megszeretett vértünköt, amelynek neve: A Brassói Lapok mostani megjelenési formája. Ünnepeles és megható ez a pillanat. Olyan forma, mint amikor az ember kivetkőzik a régen csináltatott öltönyéből és felvenni készül finom anyagból készült, remekbeszabott új ruháját. Különség azonban mégis van. A régi ruhát megunt limlompént dobjuk félre és többé nem igen törődünk vele. Mi is, a Brassói Lapok olombetűivel megtestesített gondolat és program ruhát cserélünk. Nem azért, mintha a régi köntös anyaga elkopott volna, mint a testi ruhák szövetanyaga a folytonos használatban. Nem kopott meg, mert az a bátorság, szókimondás és kérlelhetetlen igazságszertetés, amely az erdélyi magyarság nagy életkérdéseinek a Brassói Lapok hasábjain megjelenési formát adott. tragikus évek egymásutánjában csak nyert erőben, hitben és a jobb hitbe vetett bizalomban. És ez a forma, programunknak és az erdélyi magyarságért folytatott küzdelmeinknek ez a külső megjelenési vértje úgy járt, mint a régi ruha: kinőttünk belőle. El kell tehát bucsuzunk tőle. Ma viseljük utoljára. Bucsuzunk tehát tőle, mielőtt új vértben, új fegyverzetben állanánk újra azok elé, akik segélykiáltásainkat, elgondolásainkat, programunkat és harcainkat a magukénak és mindnyájukénak vallották s velünk egyek voltak a tízéves küzdelemben és kulturmunkában. Az új ruha új embert formál a viselőjéből. S amikor hétfőtől kezdve a Brassói Lapok is új köntösben, nagyobb terjedelemben és gazdagabb tartalommal lép ki az erdélyi magyarság színe elé, csak annyit változik az új és szebb formában, mint a posztján leliismeretesen álló jó katona, aki történetesen friss ruhába öltözött. Új a mundér és ragyog a fegyver, csak a megalkuvásokat, kibuvókat, félelmet nem ismerő őrszem és harcok a régi és megmásíthatatlan benne. Bucsuzunk a régi köntösünktől, mint a harcosok a régi vértzettől. Amelyben évek nehéz küzdelmeiben derekasan és becsülettel perrekdünk szent célok érdekében. S amelyet azért váltunk fel újjal, hogy még szabadabb, ban, még nagyobb lendülettel, még becsületesebb nyíltsággal folytassuk a megkezdett küzdelmet azért az új emberi igazságért, amelynek szebb és boldogabb kisebbségi sors!

A gazdasági válság súlyosbodása Csehszlovákiában és Jugoszláviában

London, február 7.
A londoni Economist prágai levelezőjétől gazdasági helyzetképet közöl Csehszlovákiából, ahol a gazdasági válság a múlt év decemberében különösen súlyossá vált. A munkanélküliség rohamosan megnövekedett, a fizetésképtelenségek száma elérte az 1923 januáriabeli rekordot s a vasúti forgalom és a külkereskedelem is nagyon lecsökkent. A Jugoszláviával megindulóban levő gazdasági tárgyalások csekély kilátásokkal kecsegtetnek, mert — amint a lap belgrádi levelezője írja — a jugoszláv gazdasági válság is kiéleződött. Jugoszláviában az ipari szén fogyasztása 15 százalékkal csökkent, a fatermelést pedig megbénította az orosz dumping. Az életszínvonal általános süllyedésére legjellemzőbb az a tény, hogy a só és gyufafogyasztás is nagy mértékben visszaesett. A külkereskedelem itt is aggasztóan csökkent s a pénzintézetek forgalma nagyban visszafejlődött.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ Brassó
Szombat, vasárnap, hétfőn hangos Paramount világattrakció
A csavargók királya
fut. — A főszerepekben: DENIS KING, JEANETTE MACK-DONALD a Newyorky Metropolitan opera világhírű tagjai.
Ezenkívül új Fox hirdató, új Micky Maus és más szenzációs előképek.
Előkészületben a szezon legjobb vígjátéka
Az elsodort Malek
(Wo ist Meine Frau)
A főszerepben BUSTER KEATON, (MALEK).

Nagyváradianzix

Ezer faladó lelencről, valamint a városi bérletről, amely február elsején jár le és január huszonkilencedikén hirdetik rá árlejtést

Nagyvárad, február 7.
A váradai főutcán meglepődve kérdezheti meg az idegen:

— Uram, itt ünnep van? Vagy talán van itt valami különös vallás, amely szerint hétköznap is zárva tartják az üzleteket?

A Rákóczy-úton üzlet-üzlet után alszik csukott redőnyökkel. Nem sok, valami tizenöt. S a váradai cityben a Zöldfa-utcán újra tíz és a Kossuth-utcán ismét egynehány. A gazdasági háboru halottai. Ezek a kereskedők már nem támadnak fel soha. Régi nagykereskedők, akiknek jelentékeny vagyonuk volt már a háboru előtt is, ott tartanak, ahol ezelőtt harminc évvel: utaznak, ha éppen van kinek. Ugy kéne nygázni rájuk, aki még vergődik, aki négy küzd, élni és lélegezni próbál, mint ritka piragra az üveghegyben. Ezzel szemben így bannak el velük.

A városi Bazár épületben bérelt üzlethelyiséget az Automobilia cég. Az Automobilia, amint a címből világosan látható, autók és autóalkatrészek árusításával foglalkozott. Tehát törvényszerűen haladt az összeomlás felé. Kinek kell ma autót? De állt mégis a cég és évtizedes praxissal bíró agilis igazgatója igyekezett vele szirtéken és veszélyeken át egy jobb konjunktura hajnalá felé. Am mi történt?

Az üzlethelyiség bérlete február 1-én lejárt. Az automobilkereskedő tisztában volt kötelezettségeivel és beadott egy ajánlatot a városhoz, amelyben megígérte azt az árt, amit fizetett, — talán többet is, de mindenesetre annyit amennyit a mai időkben a rezsi még elbírt — és várta az árlejtés napját, ami egyre később. — Nem volt túlságosan türelmetlen, hiszen nem olyan nagy most a tolongás az üzlethelyiségekért. S az árlejtés kitűzésével a város egyre később. Végre január 29-re kitűzte a város gazdasági hivatala az árlejtést és azon kiadta az üzlethelyiséget, nem a régi bérletnek, hanem egy új pályázónak, aki az éppen most sokat hangzottatott kereskedői szolidaritás ellenére ráigért az Automobiliára.

Ami a kereskedői morált illeti (a ráigérő egy Engel nevű diszműáru kereskedő) átadjuk a szót a nagyváradai Kereskedelmi Csarnoknak, amely bojkottot hirdet az ilyen szolidaritást megtagadó kartásokkal szemben. Mi csak azt kívánjuk kihangsúlyozni, hogy egy olyan bérletre, ami február 1-én jár le, január 29-én hirdetik pályázatot, nem respektálva a régi

bérlő jogait, akinek az utóajánlatát visszadobták.

Ime így gondolzza Egy polgármester és a tanács román tagjai saját adófizető polgárainak az érdekeit. Tönkre megy? Tönkre megy! Mit fáj az nekik, akik oly távol élnek a hatalom ormain a porbaszított jogtól és igazságtól.

Zörögnek a nagyváradian lelencház kapuján. Ki se néznek, már ki zörög. Minek? Új apátlan anyjátlan gyermekek számára nincs hely ugyse. S lehet, hogy ezek a beste lelkek tolongnak újra a kapu előtt, akik gyermekeket vittek ki eltartásra. Nemcsak azért, mert jó a szivük, főleg azért, mert rá vannak utalva arra a havi negyven lejre, amit a hétfőven tuli gyermekek eltartásáért az állam fizet. S arra a száz lejre, ami a négy éven tuli kölyökért jár. Ez a skála:

A politikai csizmadia

A sokszínű suszter

robbantani akar Temesváron, mert politikai vágyai vannak

Temesvár, február 7.

Beszámoltunk röviden arról, hogy a temesvári ipartestület vasárnap délelőtti viharos közgyűlésén Srinta György szabómester rendkívüli és támadást intézett az ipartestület vezetősége ellen s annak tagjait sikkasztással vádolta meg. A vihar és az ellenzéki támadás oka az volt, hogy az ipartestület a maga részéről is mintegy 800.000 lejtel járult hozzá a kisipari szindikátus székházának építési költségeihez. Srintának és híveinek az volt a kifogása az ipartestület hozzájárulása ellen, hogy a kisipari szindikátus nem az iparosság tulajdona, hanem egy részvénytársaság. A felszólalást követő viharos botrányban Veterány Viktor dr. kifejtette, hogy a kisipari szindikátust néhány évvel ezelőtt azért teremteték meg részvénytársasági alapon, mert éppen azokban az időkben olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány államosítani akarja az ipartestületeket és az ipari szindikátusokat is. A székház azonban a kisiparosok tulajdona s amikor a szindikátus az építkezési költségeket amortizálta, a részvényeket visszaváltja a részvényesektől.

Fel kellett elevenítenünk a temesvári ipartestület vasárnapi közgyűlésének ezeket a mozzanatait, mert csak tegnap derült ki, hogy Srinta Györgynek és híveinek súlyos vádakat tartalmazó támadásának tulajdonképpen mi is a mozgató ereje. Itt tulajdonképpen robbantási kísérletről van szó, amelynek célja az lett volna, hogy a kisipari szindikátust szétrobbantás és annak Jenő herceg-utcai székházát megszerezzék a temesvári román kisiparosok nemrég megalakult szövetsége számára.

Ennek a rosszakaratú csoportnak vezetője meglehetősen lehetetlen multu egzisztencia, Popoviciu Tódor temesvári suszter a vezetője. Ez a Popoviciu

Csecsszópo havi 400 lej, kétévesig 250 lej s így tovább. Akik lelencvázi gyereket tartanak, nagybárra erre rendezik be az egzisztenciájukat. Tessék elképzelni most már ezeknek a gyermekeknek az életét. S az asszonyok naponta zörgetni járnak a lelencház ajtajához, mert nyolc hónap óta nem utalták ki nekik a gyermekek eltartásáért járó havi száz és negyven lejekeket sem.

Eleinte még csak biztatták őket:

— Jöjjenek ekkor! Jöjjenek emekkor!

Most már nyolc hónapja tart ez a bolondítás. Nem csak az asszonyok unták meg, megunta a lelencház igazgatója is. Bezárják előlük a kapukat.

— Visszaadnók a gyerekeket, hiszen éhen pusztulnak el. — mondja egy asszony, aki maga is támolyog az éhségtől. De nem veszik vissza. Örülünk, hogy nincsenek itt! Kiáltják ki odabentről.

És az asszonyok instanciáznak, várnak. Váltak, már a pénzügyigazgatónál, voltak már a prefektusnál. Igéretnél egyebet sehol sem kaptak.

A lelencvázi asszonyok már összeszövetkeztek. Háromszázan indultak el követelni!

Nézzenek fent Bukarestben utána, mi van ezeknek az áldozatoknak az éhbérével? Ezer gyermek halódik a nagyváradian sikárokban...

Menyasszonyok!

Rendkívüli **kelengye** beszerzésre alkalom

Fehér hét,

cégünk melynek tartalma alatt

**Fehérnemű chiffonokat, batistokat
Agynemű vásznakát és damasztokat
Ebédli és kávé garnitúrákat
Abroszokat és szalvétákat
Ágy- és asztalterítő garnitúrákat
Függönyöket és szőnyeget
Paplanokat minden kivételben**

szavatolt elsőrangú minőségben és mégis kivételesen leszállított áron vásárolhat.

Saját érdeke tehát mindenkinek kihasználni a

FEHÉR HÉT

olcsó beszerzési alkalmát.

ASCHER TESTVÉREK

Brassó, Kapu-utca 5.

Nagy havazás Ausztriában és Nyugat-Magyarországon

Budapest, február hó 7.

Bécsi jelentések szerint tegnap délelőtt, úgy ott, mint egész Alsó-Ausztriában heves havazás vette kezdetét, amely egész délután és este tartott. A sűrű hóesés máris számos közlekedési balesetet idézett elő.

Ugyanekkor Sopronban is nagy hóvihár dühögött. Estefelé az utcákat már térdig felülte hóréteg lepte el, úgy hogy emiatt a mentők eleinte nem tudtak kivonulni az előfordult balesetekhez.

Nyugat-Magyarországon egyébként további havazást és hóviharokat várnak.

Egy román cikk miatt

megszüntették a szellemi együttműködés folyóiratát

Budapest, február 7.

A szellemi együttműködés nemzetközi intézetének Párisban megjelenő havi folyóirata legutóbb Bucutza Emánuel román írónak a cikkét közölte, amely a romániai magyarok helyzetéről a valósággal mindenben ellenkező állításokat tartalmaz. — A szellemi együttműködés nemzetközi intézetének magyar

bizottsága, élén Berzeviczy Alberttel, azonnal átiratot intézett a párisi központhoz, megkövetelte a román író téves állításait és követelte, hogy a folyóirat a jövőben tartózkodjék minden politikától.

Luchair, a nemzetközi intézet igazgatója a magyar bizottság levelére nyomban válaszolt. Sajnálatát fejezte ki a történeten és kijelentette, hogy a cikk tudtán kívül, s anélkül jelent meg, hogy előzetesen elolvasták volna. Ha elolvasták, ugymond, sohasem jelenhetett volna meg, annál kevésbé, mert az intézet lapját a Bucutza-eset miatt megszüntették.

Halál vár a Mussolini-ellenes merénylet előkészítőjére

Róma, február 7.

A Mussolini-ellenes merénylet előkészítésével gyanúsított Churri, akit az első jelentések tévesen Gurrinak írtak, a kórházba szállítása után elmondotta, hogy még Belgiumban való tartózkodásakor foglalkozott azzal a gondolattal, hogy Mussolinit elteszi láb alól. Letartóztatása véletlenül mult, amennyiben egy lakásátköltözéskor elveszett valami irata és így terelődött rá a rendőrség figyelmé. Tekintettel arra, hogy Olaszországban statáriális törvények vannak, minosen kizárva, hogy Churri halálra fogják ítélni.

A bihari, haladó szellemű földbirtokos-családok végzete

Dr. fanciesikai Schwartz István tragédiája

Budapesten agyonlőtte magát és nyolcéves kisfia szemeláttára kinszenvedett
Talaját vesztett ember lett a Tiszák, Bölönyiek barátja

Nagyvárad, február 7.

A régi földbirtokos-osztály összeomlásából nőtt ki az a megrázó tragédia, mely a nagyváradi fanciesikai Schwartz-családot érte azáltal, hogy a család egyik legismertebb tagja, dr. fanciesikai Schwartz István, aki az ellenforradalom bekövetkezése után Budapesten Szabóra magyarosította nevét,

öngyilkosságot követett el és néhány pillanatyú szenvedés után nyolcéves Pista fia jelenlétében meghalt.

A biharmegyei dúsgazdag földbirtokosok sorába tartozott a fanciesikai Schwartz-család, amely a régebben a báró Königswarten Hermann tulajdonában levő fanciesikai nagybirtokot birta még jóval a háboru előtt és a világ-háboru alatt is. A fanciesikai Schwartz-családot együtt emlegették a Wertheimstein-familiával és a tekintélyes Gyémánt-családdal, amellyel közeli rokonságot is tartott.

Az a familia volt ez, amelyet szívesen fogadtak be a társaságba a biharmegyei régi nemesi földbirtokos osztály is, Tisza Kálmánék, Szunyogék, Örleyék és Bölönyiek.

A fanciesikai Schwartz-fiúk a Vilmos huszárok nál szolgáltak és a nagyváradi kávéházakban együtt lehetett őket látni az azóta szintén öngyilkossá lett báró Baich és báró Schweimmer huszárfőhadnagyokkal, a régi, híres primadonnákkal, Zsigmondy Annával, Vigh Mancival és az akkori társaságbeli élet többi szépasszonyaival. Amellett ezek a fanciesikai Schwartz-fiúk a legalaposabb kiképzésben részesültek, mind elvégezték a magyarvári gazdasági akadémiát és mintagazdálkodást folytattak. — A család élén apjuk, fanciesikai Schwartz Ferenc állott, aki Ferencz Józseftől kapta még a nemességet.

Az impériumváloztás ezt az egész, biharmegyei földbirtokosztályt letörte.

A nagybirtokot kisajátították és a családok fiatalabb férfitagjai csaknem kivétel nélkül repatriáltak Magyarországra. Az akkoriban itt uralkodó politikai atmoszféra rendítette meg először a fanciesikai Schwartz-fiúk és egyivású társaik lelki egyensúlyát, miután anyagi egyensúlyuk már a régi birtokról és kastélyból való kibillenésükkor megingott.

Azok a szálak, amelyek ezeket a modern zsidó nagybirtokosfiúkat a magyar dzsentri-osztály fiataljaihoz fűzte, — egyszerre elszakadtak.

Nem mintha a Bölönyiek, Örleyek és Tiszák megváltoztak volna, mert ezek éppen olyan liberális felfogású, haladó szellemű emberek maradtak a megzavarodott időkben is, mint amilyenek azelőtt voltak. De a rengeteg baj, ami rájuk zúdult és az egymástól való szét szakadás, meg a sorsfordulatnak az a hideg szele, ami akkoriban minden régi, meleg családiaságra, barátságra ráfújt, — megdermesztette ezeket a bihari, benső, baráti kapcsolatokat is.

Dr. fanciesikai Schwartz — Szabóra változtatja a nevét

A fanciesikai Schwartz-család teljesen tönkrement, de a szó szoros értelmében. Szép, kulturált lányai, akik igazán finom és nemes gondolkodásúak voltak, Erzsike, Gyémánt Piroška — eltűntek Nagyváradról, amint hogy eltűnt ennek az érdekes familiának éppen a mindig kereső, kutató kulturája révén a Károlyi-szárnyhoz sodródott másik ága, a Berkovics-család, elsősorban dr. Berkovics Renée, Nagyvárad volt főispánja is.

akinek előzőleg a felesége lett öngyilkos és aki később, már mint a drezdai Lahmann-szanatórium ideggyógyászati főorvosa, ereit felvágva, maga is véget vetett hányatott, megbolygatott életének.

Az ideg orvos nem bír urrá lenni a saját, megbokrosodott idegein. Ebbe a társaságba tartozott dr. Martouffy Marcell, aki most egyetemi tanár Debrecenben és az elzászi származású, önmagával meghasonlott dr. Ágoston Péter.

A maga alól talaját elvesztett bihari, demokrata szellemű, vagyonát kulturális célokra felhasználó földbirtokos-családok végzete teljesedett be tegnap Budapesten, dr. fanciesikai Schwartz István öngyilkosságával. Készakarra írjuk most is még Schwartz Istvánnak, mert ez a Szabóra való magyarosítás is csak jellemző, göröcsös, segítségért való kézkinyújtása volt ennek az övéit és a maga levegőjét többé nem találó embernek, aki olyan lehetett az utolsó években, mint a szárazra vetett hal, hogy csak feldoklott és akinek nyilvánvalóan el kellett pusztulnia. A fanciesikai Schwartz-név ma is még jobban, patinásabban hangzik, mint a Szabó, amit kérvényezés útján elnyert és ami már kezdte volna annak a beismerésnek, hogy elvesztette önmagát...

Földbirtok helyett — ingatlanforgalmi iroda

Dr. fanciesikai Schwartz István legutóbb azal próbálkozott, hogy egy Krausz nevű barátjával ingatlanforgalmi irodát nyitott Budapesten.

~~~~~

Már ingyen is tilos a kulturát terjeszteni Érmihályfalván

Sabou főszolgabíró beillította a szabadegyetemi előadásokat, mert fél a lélekmérgezéstől

Érmihályfalva, február 7.

Érmihályfalván, ebben a csendes kis érmelléki városkában, mindig a legnagyobb egyetértésben éltek a lakosok. Még a legnagyobb zavargások idején sem izgatták felekezeti és nemzetiségi problémák a békés mihályfalvai polgárokat.

Annál nagyobb meglepetést és felháborodást váltott ki most az érmihályfalvai főszolgabírónak egy intézkedése, amely ezt a szép és zavartalan harmóniát bontotta meg. Sabou Jüli főszolgabíró rendeletileg szüntette be a Szabadegyetem csütörtök esténi ingyenes kultúrelőadásait.

A múlt év decemberében Érmihályfalva több intellektuelli elhatározta, hogy más városok mintájára, itt is bevezetik a szabadegyetemi előadásokat, a melynek célja a népet közegészségügyi, tudományos, művészeti, stb. ingyenes előadásokkal belekapcsolni az általános művelődésbe. A nemes és minden dícséretet megérdemlő akció élén Cozac Lajos dr., kör orvos, Végh József református esperes és Andrassy Ernő dr. orvos, Érmihályfalva legbecsületesebb és legnépszerűbb emberei állottak, akikről még a legmerészebb fantáziájú sovíniszta sem tételezheti fel, hogy nemes szándékukon kívül egyéb momentumok vezérelték volna ebben a munkájukban. Annak rendje és módja szerint megkérvényték a főszolgabírónál, aki december 10-én a szabadelőadásokra az engedélyt megadta.

Az előadások sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy Érmihályfalván soha, semmiféle akció nem keltett ilyen lelkesedést és népszerűséget. Az Iparos Otthon nagy mozi termét, ahol az előadásokat tartották, csütörtök esténként zsufolásig megtöltötte a nagyszámú közönség.

Január 28-án este Sabou Jüli főszolgabíró 2063. számú rendeletével váratlanul betiltotta az előadásokat.

Az indokolás szerint a főszolgabíró csak tudományos és közegészségügyi felőlasásokra adott engedélyt, itten pedig ezeken kívül szávalatok, ének és zeneszámok is voltak, amik alkalmasak a főszolgabíró ur felfogása szerint, hogy izgatólág hassanak a lakosság lelkeire.

Hát nem kitűnő? Az előadók éppen azt tartották szem előtt, hogy a valódi szocializmussal, a józan és vallásos gondolkodással nyugtassák meg a mai súlyos gazdasági válságban élő népet, akinek csak így, ingyen elő

ingatlanforgalmi, hogy legalább ennyi közé legyen még a földhöz, amelyen valamikor gazdálkodott és amelyet annyira szeretett. Az iroda egyideig jól is ment, az utóbbi hónapokban azonban alig kötöttek valami üzletet, Krausz kilépett a cégből és dr. fanciesikai Schwartz István egyedül maradt a feje felett összeomlással fenyegető vállalattal. A teljes csőd nem is késett soká, — nemrégén felszámolt az iroda.

Dr. fanciesikai Schwartz István belekerült a nyomor sodrába.

A legsúlyosabb anyagi gondokkal küzdött, hogy valamikor európeai életet élt családját eltarthassa. Megküzdött a hajszá, az „elhe-lyezkedés” után, mindenfelé kopogtatott állásért, de egzisztenciáját újból megalapozni nem tudta. Kinek kell ma, a gazdatársadalom nyomasztó napjaiban, — egy földbirtokos, még ha Magyaróvárt is tanult és még ha százsor olyan jól is érti a földdel és a jószággal való bánázt!

Tegnap délbén, a Wesselényi-ucca 24-ik számú ház ötödik emeletén, ahol dr. fanciesikai Schwartzék szerény lakást béreltek, sikongva rohant ki a család a folyósóra és kétségbeesetten kiabálta, hogy gazdája a lakásnak egyik félreeső helyén gyonlőtte magát.

Éppen ebben a pillanatban érkezett haza az iskolából dr. fanciesikai Schwartz István nyolcéves fia, a Pista, aki berohant apjához. A szerencsétlen ember nagy vértócsában feküdt és anélkül, hogy magához tért volna, fia szemeláttára meghalt. Dr. fanciesikai Schwartz István felesége a harmadik emeleten, egyik ismerősüknél tartózkodott és a sikoltásokra ő is lélekszakadva sietett fel a lakásba.

A fiatal asszony, amikor férje holttestét meglátta, ájultan esett össze.

A tragédia tulajdonképpen eddig tart. Fanciesikai Schwartz István közgazdasági doktor volt. — mindenben jó, békebeli, kedves, művelt ember. Egy kicsit talán túl szolid is, aki a mai esüri-csavart élethez nem értett. Talán nem is akarta érteni és talán éppen ezért választotta inkább a halált... (b—y.)

~~~~~

adás mellett, van alkalma arra, hogy a műveltség, ismeretkörét nagyobbítsa, megismertessék vele a kultúra és művészet minden ágát. Az előadók személye volt a legnagyobb garancia arra, hogy ezekből az előadásokból mindenki csak jót és szépet tanulhatott.

Sajnos, rossz máju emberek nem tudnak felemelkedni az ő szűk látókörükből és mindenben rémképeket látnak és így ahelyett, hogy a hatóságok is támogatják volna ezt a szép akciót, most egy nevétséges indokolással betiltatták. Érmihályfalván még ingyen is tilos a kulturát terjeszteni.

A Szabadegyetem vezetői természetesen nem nyugodtak bele a főszolgabíró rendeletébe. Dr. Aciu zilahai prefektushoz fordultak a rendelet visszavonása érdekében s most kíváncsian várják a fejleményeket.

A háztulajdonosok országos központja felszólítja a háztulajdonosokat, hogy ne tárgyaljanak bérlészállításról

Bukarest, február 7.

A háztulajdonosok szövetségének országos egyesülete e hó 4-én Bukarestben tartott ülése a lakberek leszállítása iránti mozgalommal szemben a következő határozatot hozta:

„A háztulajdonosok egyesületeinek egyike se bocsátkozzék a házbérek redukciója tekintetében tárgyalásokba. A bérleti szerződések változtatlanul respektálandók. Minden egyes háztulajdonos hatalmában áll, saját tulajdona fölött legjobb belátása szerint rendelkezni. Az egyesületnek, mint ilyeneknek semmiféle indoka nincsen a házbérek leszállítását javasolni vagy előmozdítani, annál kevésbé, mivel maguk a gazdasági körülmények amugy is a szükséges kiegyenlítést meg fogják teremteni.”

Szóval a háztulajdonosok országos szervezeteinek központja abban az irányban agitál, hogy a háztulajdonosok ne szállítsák le üzlet és házbéreket. Csakhogy ez ellen lesz még szavuk az érdekelt lak- és üzletbérlőknek is!

Most fizessen elő!

hogy már 9-től olvashassa új regényünket, valamint az új formátumú és megnagyobbodott terjedelmű

Brassói Lapokat

Február 9

B. L. 7

A népszámlálás visszaélései a parlament előtt

„A népszámlálás összegyűjtött adatait megbízhatatlanoknak és helyteleneknek jelentjük ki”

Hegedüs Nándor interpellációja a megélhetés olcsóbbodásáról

Bukarest, február 7.,

A B. L. sorozatos cikkeiben ismertette a legutóbb megtartott népszámlálási visszaéléseket. A népszámlálási vezérigazgató éppen a B. L. bukaresti munkatársának adott nyilatkozatában elismerte, hogy a hatvanezer népszámláló biztos között

valóban lehettek olyanok, akik tulzott sovénizmusból helytelen adatokat vettek fel,

azonban — legalább is a nyilatkozata szerint — intézkedni fog a hibák kijavítása ügyében. Ezzel szemben az történt, hogy a népszámlálás után sorra idézik be mindazokat, akik idegen hangzású nevük ellenére magyaroknak vallják magukat és hivatali terror útján akarják arra kényszeríteni őket, hogy önmaguk javítsák ki a nemzetiségi rovatba beírt magyar nemzetiségüket. Szóval így néz ki a megígért revízió.

Willer József beszéde a kamarában

A különböző feltárt visszaélések ügyében Willer József, a Magyar Párt főtitkára tartott éles beszédet a kamarában s a felsorakoztatott tények alapján, a magyarság nevében, visszautasította azt a népszámlálást, amelyben távolról sem érvényesülhetett a lelkiismereti szabadság.

— Nagy sajnálatomra értesítenem kell a tisztelt kormányt — mondotta többek között Willer József — hogy a népszámlálási végrehajtó közegek nem tették magukévá a törvénybe és a rendeletben hangoztatott elveket, a magyarok-lakta vidékeken alkalmazott árak nagy része, mondhatnám legnagyobb része szabálytalanul, önkényesen végezte munkáját. Voltak köztük, akik megelégedtek

az erkölcsi terror különféle nemének alkalmazásával, de akadtak elegendő olyanok is, akik egész egyszerűen fittyet hánytak a palomásokra

és vagy már eleve tetszésük szerinti adatokat vettek fel, vagy pedig utólagosan módosították az írni tudó felek bejegyzéseit.

— Az ország különböző vidékeiről panaszolták, hogy a biztos urak közönséges ceruzát használtak és a bevallási íveket nem iratták alá és utólag töltötték ki azokat.

— A névelmezés annyit panaszolt eljárása, mely a szabad bevallásnak egyenes arcul csapása, az egész vonalon dühöngött. Nemcsak az történt szinte országsszerte, hogy a nem magyar hangzású nevek viselőit nem fogadták el magyarnak, hanem a régi magyar neveket erőszakkal románosították. Így különösen Háromszékben forgatták ki

a Keresztes, Szöcs, Gyürky, Mátyás, Kádár neveket és csináltak belőlük Cherestesiut, Suiciut, Ghiuciut, Mateit, Cadariut.

Főleg Botein, Trifan és Stoenac biztos urak vitézkedtek ilyen irányban, különösen az utóbbi aki minden megkérdőzés nélkül osztályozta a polgárok nemzetiségét. Az azonban már a humorral határos, hogy Aradon egy Berey Mór nevű urat Berlea Martinnak vettek föl.

— Temes-Torontál megyében egy Savulescu nevű biztos erőszakoskodott az ívek kitöltésénél, hanem a bemondás igazolására felmutatott okmányokat össze is tépte. Vulpe inspektor ur pedig, ha valakinek a vallomása nem tetszett neki, nyakára küldte Fuchs biztost, nem tévedett-e a bemondásnál? A Ghiroda községhez tartozó Szladek telepén, ahol többnyire csak magyarok laknak, egyáltalán nem járt összeíró biztos. A magyarok utátaikat, helyiségeket egyébként másutt is szívesen kifejeztették.

— A legsúlyosabb visszaéléseket Szilágy és Szatmár megyékből jelentik. A közegeket itt utasításokkal látták el a közigazgatási hatóságok, akik aztán annyira tulbuzgóak voltak, hogy egy Braun Sándor nevű aljegyző ur például még Magyar Bálint szaniszlói plébánost se volt hajlandó magyarnak elfogadni. Különösen a nagykárolyi járási főszolgabíró ur szorgoskodott az utasítások kiadása körül, ő tanította ki úgy a járáshoz, mint a városba kiküldött biztosokat. Az ő utasítása nyomán

az egész vonalon terrorizálták a lakosságot, jegyzőkönyvezést, bíróságot helyezve kilátásba, úgy, hogy az amúgy is nyomorúságos helyzetben levő nép sok esetben engedett a közegek erőszakoskodásainak.

Ezren és ezren vannak azon a vidéken, akik magyarnak vallják magukat, de a terrornak mégis engedtek. Még a magyar párt vezető embereit is zaklatták. A legcsinosabb történetke Szőke Mihály érmihályfalvi plébánossal esett meg. A plébános így oktatta ki híveit: „Hallottátok a Miniszter ur bölcse kijelentését a parlamentben és olvastátok a végrehajtási utasítás emberséges intézkedéseit. Most már szabad a lelkiismeretetekre hallgatnotok és a tiszta igazat bevallanotok, mert megvéd ben-

A magyar párt hét pontja a megélhetés olcsóbbodása érdekében

Hegedüs Nándor nagyváradi képviselő interpelláció formájában átnyújtotta a kormánynak azt a hét pontból álló tervezetet, amelyben a magyar párt az általános olcsóbbodás lehetőségeit dolgozta ki:

— A kereskedelem és ipar válsága a fogyasztóképeség általános csökkenése a súlyos munkanélküliség és a mezőgazdák helyzetének rendkívüli leromlása feljogosít bennünket arra a kérdésre: milyen intézkedéseket hajlandó a kormány tenni, hogy a megélhetés elviselhetőbb és olcsóbb legyen? — mondotta Hegedüs Nándor.

— Ugyanakkor a midőn egy mázsa buza ára ijeszten szalad a 200 lej felé — Csehszlovákiában egy mázsa buza 700 lej, Magyarországon csaknem 600 lej — az iparcikkek ára csaknem ugyanaz ma is nálunk, mint tavaly, jelentékeny árcsökkenés nem észlelhető.

— A mezőgazdaság pusztul, mert termékeit nem képes értékesíteni, a kereskedelem és ipar pedig agonizál, mert az ország lakosságának vásárlóképesége minimumra szállott alá.

— A buza egy harmadára esett, a kenyér ára jóformán ugyanaz maradt.

— Akkor a midőn egy kg. búzáért egy skatulya gyufát sem adnak, ellenben egy kiló cukor ára ma is 44 lej. — mikor a kenyérfogyasztás 30 százalékkal zuhant, — a kormány nem maradhat tétlenül.

Suciu Áron dr. brassómegyei prefektus lemondását elfogadta a belügyminiszter

Brassó, február hó 7.

Jelentettük, hogy Suciu Áron dr., Brassóvármegye prefektje két és fél évi hivatali tevékenysége után lemondott állásáról. Mihalache belügyminiszter mint most értesülünk, a lemondást elfogadta, de utódját még nem nevezte ki. Valószínűleg ideiglenesen egy delegált közigazgatási felügyelő fogja intézni a vármegyei prefektúra ügyeit.

Suciu Áron dr. távozása a beavatottak előtt nem történt váratlanul. A mostani már a harmadik lemondása volt, s az indok mindannyiszor az, hogy a főispán, akit a legnemesebb és a legönzetlenebb szándékok vezettek, s valóban a vármegye és a polgárság javáért kívánt dolgozni, minduntalan sértett személyi ambíciók, anyagi érdekeltségek, intrikák és vádaskodások áramlataiba került. A kiváló ügyvéd, melegszívű ember, sovíniszta előítéleteken és elfogultságokon felül álló politikus, aki a kormány pártján lelkes, elvhű vezérfia, nem kívánt tovább ebben az atmoszférában dolgozni. Ahol még azt is bűnül rótták fel, hogy a hitvese magyar nő, hogy magyar felekkel készséggel beszélt magyarul, hogy a város tisztességes és megbízható polgárainak, románoknak, magyarnak, szásznak egyformán, ha sürgős ügy, komoly indok igazolta a kérést, tiltólevelet adott. — e talpig korrekt, előkelő gondolkodású férfiú ott nem maradhatott tovább.

neteket a kormány tekintélye.

Ezekért a szavakért lázítás címén eljárás indult a pap ellen.

— Végül föl kell hívnom a miniszter ur figyelmét a szűkebb hazájában, Kolozsvárott folyó népszámlálási tüzelmekre. Itt sorra hívják be a polgárokat magánkihallgatásokra és különféle módokon iparkodnak őket rábírní, hogy vallomásaikat téveseknek minősítsék és kiigazítsák. Ez a legsúlyosabb törvénytelenység és mivel egyre tart, kérem miniszter urat, hogy a kolozsvári inkvizíciót azonnal szüntesse be.

— Az elmondottakból, melyekért vállalom a teljes felelősséget, kiviláglik, hogy a szép elvek alapján összeállított végrehajtási utasítás minden jószándéka hajótörést szenvedett az összeíró közegek értelmetlen és kisebbséges magatartásán. Az ország óriási pénzáldozattal csinálta meg a népszámlálást és épp azt nem kapta meg, amire vágyott: a tárgyilagos helyzetképet. Nem elégszem meg tehát annak hangsúlyozásával, hogy

az ilyen furcsa módon végrehajtott népszámlálás adatait helyteleneknek és megbízhatatlanoknak minősítem, hanem kérem, hogy legalább azokon a vidékeken, amelyekre a legtöbb visszaélés fog kiderülni: új összeírást rendeljenek el.

Ezt a magyar kisebbségnek és a kormánynak jól felfogott érdeke: egyaránt megköveteli. Mert az üdvös rendelet és a csapnivaló végrehajtás közt mutatkozó feltűnő disparitás elmentmondás, vagy az üdvös rendelet színtelt voltára, vagy a kormánytekinély teljes hiányára vall.

— Európa összes kormányai az olcsóbbítás eszközeit keresik és léptetik életbe a kenyér árának szabályozásától kezdve az üzleti bérek törvényhozási rendezéséig.

— Románia kormányának is cselekednie kell. — Kérdezem tehát a kereskedelmi és pénzügyminiszter urakat:

1. Hajlandó-e a behozatali vámokat sürgősen revideálni, hogy azokat a cikkeket, amelyek itthon nem gyártanak, olcsó árakon lehessen behozni az országba?

2. Hajlandó-e redukálni az egész vámtarifát, hogy a belföldön gyártott cikkek is megfelelő konkurrenca hatása alatt olcsóbbak legyenek?

3. Milyen intézkedést hajlandó tenni a kormány, hogy a kartellek adódrágítását megtörje?

4. Mi az oka annak, hogy a Banca Nationala ma is fenntartja a magas kamatlábakat?

5. Milyen intézkedést remélhet az ország a rengeteg közteher: adó, taxa, járulék csökkentése terén?

6. Hajlandó-e a kormány az olcsóbbodás és a forgalom fellendítése kedvéért a CFR horribilis tarifáját revízió alá venni?

7. Egyáltalán milyen törvényhozási intézkedéseket készít a kormány a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar megmentése, a borzalmas munkanélküliség enyhítése és az általános olcsóbbodás bekövetkezése érdekében?

—Távozásának indokai azonban tanulságosak, s Suciu dr. visszavonulását ügyvédi hivatásába mint az erkölcsi erő győzelmét tekintjük a tülekedő, s türelmetlen törekvések fölött. Minden rokonszenvünk a távozó prefekt iránt, aki jó románságát épp azzal dokumentálta, hogy fenntartás nélkül igazságos és lojális tudott lenni a kisebbségek iránt.

EZ A DÖFÉKEI Ó FAEMBER AZT AJANLJA, HOGY HA BUTORT AKAR VENNI, MENJEN A LEGMODERNEBB GYARBA:

SZEKELY & RETI

ERDÉLYRÉSZI BÚTORGYÁR R. T.
MAROSVASARHELY — NAGYSZEBEN
BRASSÓ, Kolostor-utca 33.
GARANTÁLT KIVITEL. — LEGOLCSÓBB ÁRAK.
SZENZÁCIÓS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

HIREK

Panasz van ismét egy halom,
Hogy áll a sok középalmom!
Mert javaslatot úgy hoznak,
Hogy leülnek és malmoznak!

Popovicinek. — ez ki hitte? —
A megbízást biplán vitte.
Ne dicsérjük még a napot,
Hiszen minden „légből kapott”.

Ha hitatalban ezután
Az agyad valamin bámul,
Ne állj tétován és bulán
Mond meg magyarul — románul!
Inconnue.

A brassói köztisztviselők általános árleszállítást követelnek. A brassói köztisztviselők érdekszövet-sége, amint már megírtuk, szintén csatlakozott ahhoz az akcióhoz, amelynek célja a házbérek leszállításának keresztülvitele. A köztisztviselők ebben a kérdésben vasárnap délelőtt 9 órára a Apolló nagy-termébe nagygyűlést hívtak össze, hogy külön is de-monstráljanak a házbérek leszállítása érdekében. A nagygyűlés programját kiszélesítették azzal, hogy az ipari cikkek általános árleszállítását is követelik. Az akció iránt széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

Öt halottja van a Teleky-téri robbanásnak. Bu-dapestről jelentik: A Rókus-kórházban tegnap ki-szenvedett Krausz Franciska 50 éves háztartási al-kalmazott, aki a teleki-téri robbanásnál légnymást kapott. A végzetes katasztrófa halottainak száma ez-zel ötre emelkedett.

Elfeledkezett bankbetétjeiről. Londonból jelen-tik: A napokban meghalt egy Johann Grina nevű agglégény, aki egész életében a legfukarabb életmó-dot folytatta és végrendeletében megelégedett 70 ezer fontnyi betétjéről, amelyet most az állam vett gondo-zásba. Grina mindig zuppensiókban lakott és maga mosta fehérneműjét, hogy ezáltal is spóroljon.

Elátkozott ház a budapesti Bencur-utcában. Bu-dapestről jelentik: A Bencur-utca 27. számú házat a budapestiek elátkozott háznak tekintik. — Ebben a

házban gyilkolta meg Frohlich Ernő az apósát, Egyedi Arthur földbirtokost, 4 évvel ezelőtt pedig Egyedi Arthur öccse lőtte magát agyon. A házat most restaurálják és három munkás a tegnap éjsza-kára a pincébe ment aludni a központi fűtőkazán mellé. Ma reggel a munkások egyikét, Litkei Istvánt holtan, Szavcsák Mihályt és Boda Istvánt pedig esz-méletlen állapotban találták meg. A vizsgálat meg-állapította, hogy a kazánból kiáradó szén-gáz mér-gelte meg a munkásokat.

Halottaiából feltámadt a biháci szerb tanító. Belgrádból jelentik: Nevezetes ember lett a maga környékén Pázics Ibrahim biháci tanító. Néhány nappal ezelőtt rosszul lett és annak rendje és módja szerint elhalálozott. Hozzáértőjei természetesen in-tézkedtek, hogy illően temessék el. A pápa éppen megkezdte a gyászszertartást az elhunyt felett, a mikor valaki észrevette, hogy a halott tagjai mele-gek. Pázics Ibrahim holttestét erre kiemelték a ko-porsóból és a temető helyett kórházba vitték. Ott az orvosoknak sikerült is a halottnak vélt embert esz-méletre téríteni. Pázics, akit merevgöresroham fogott el és juttatott tetszhalálba, most makkegészséges és vígan él s lelkiismeretesen tanítja tovább a biháci nebulókat.

Aradi hírek. Tudósítónk jelenti: Az itteni tör-vényszék ma ötévi fegyházra ítélte Totor Sándor ál-lamrendőrségi detektívet, aki 1929. szeptemberében erkölcstelen merényletet követett el egy 8 éves kis-leány ellen. — Kisszentmiklóson az elmúlt éjszaka három álarcos betörő megtámadta Soeder gazdálko-dót, kezelt összekötötték, majd elrabolták összes ér-téktárgyait. — A footballbírák aradi testülete gyű-lést tartott, amelyen tiltakoztak az ellen, hogy a footballbírák központját megszüntessék és arra kén-yserítsék, hogy kerületenként a footballszövetségbe olvadjon be.

A Stahlhelm szerint 1932-ben uralomra kerül Hitler. Heidelbergből jelentik: A Stahlhelm tegnap gyűlést tartott, amelyen a vezetőség bejelentette, hogy 2 éves programot dolgoztak ki, amelynek végrehajtása tervszerűen folyik. — A német fasista szervezet abban bízakodik, hogy Hitler legkésőbb 1932-ben uralomra kerül.

Galacnál befagyott a Duna. Galacból jelentik: Az erős fagy következtében a Duna a kikötők sza-kaszában befagyott, úgy, hogy a hajók nem tudnak kifutni. Több hajó, amely rakománnyal elindult a tenger felé, kénytelen volt visszatérni. A Duna be-fagyásának híre a fa-exportőrök között nagy aggo-dalmat keltett, mert ennek következtében a kivitel most egy időre teljesen beszünt.

Halálos vonatösszeütközés Lengyelországban. Krakóból jelentik: Az itteni pályaudvaron tegnap este végzetes szerencsétlenség történt. Hibás váltó-állítás következtében két gyorsvonat egymásnak sza-ladt, aminek következtében az első személykocsi pozdorjává törték. A katasztrófának több halott és sebesült áldozata van.

Megrendítő tragédia a berlini vasúti igazgató-ságon. Berlinből jelentik: Megdöbbentő tragédia já-tódott le a birodalmi vasutak berlini üzletvezető-ségén. Egy ismeretlen ember tegnap délután benyi-tott Zander igazgató szobájába és mielőtt a megle-pett igazgató védekezni tudott volna, az ismeretlen három gyors egymásutáni lövéssel agyonlőtte ál-do-zatát. Az ismeretlen azután maga felé fordította a revolverét és fölbőltötte magát. Mindketten azonnal meghaltak. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a merénylő öngyilkos Freese Vilmos 42 éves charlottenburgi jegypénztárnok. Kiderült továbbá, hogy a merénylő nem Zander igazgatót, hanem egy régi főnökét, Kossack igazgatót akarta lelőni, mert az a pénztárnoknak rengeteg bosszúságot okozott. A szerencsétlenség nagy feltűnést keltett Berlinben.

Garami a Népszavát is otthagya. Budapestről jelentik: Garami Ernő, miután a szociáldemokrata pártvezetőségi állásáról lemondott, most a Népszava szerkesztőségéből is kilép. Ezt a szándékát már be is jelentette a pártvezetőségnek.

Ismét lezárták a marosvásárhelyi Córzó-kávé-házat. Tudósítónk jelenti: Rövid egymásutánban most már másodszor zárják le a város második ká-véházat, a Córzót. Mintha titokzatos kezek játszá-nának közre, a jószándéku vállalkozók minden erő-feszítése ellenére egyik baj a másikat követi ebben a kávéházban. Most, utjabban az történt, hogy a bérlő ellen kilakoltatási pert indított meg a tulajdo-nos, amit a nagy házbértartozás miatt meg is nyert. A tulajdonos, hogy elejét vegye az utcára röpítés-nek, maga akart kikészülni a kávéházból, de a szemfüles fiskálisok rajtaütöttek és, hogy a tarto-zásokra megfelelő fedezetet biztosítsanak, lezárták a kávéházat. Természetesen Vásárhelyen egy egész csomó „szenzációs” kommentárral kísérik ezt a be-avatkozást, sőt, egyszerre mozgósították az érdekel-tek a bíróságot és az ügyvédi kamarát is, jogaik kismímzése miatt.

Kommunista röpiratok sztrájkra izgatták a piskii vasutasságot. Folyó hó 5-én a piskii, valamint a piski rendezői pályaudvaron, ugyszintén a CFR műhely bekerített részén kívül eső munkahelyeken s azokban a vagonokban, amelyeken a munkások javítás céljából tartózkodtak, nagyszámu magyar és románnyelvű kommunista röpiratot találtak, melyek a fűtőket, fűtőket, valamint a vasúti műhely munkásait sztrájkra és az áldozati taxa ellen való ellenállásra izgatták. — A talált röpiratokat az il-letékes főnökségekhez juttatták, akik áttették azokat a sziguranára, mely azonnal megindította a nyomó-zást a röpiratok terjesztőinek felderítésére. — Erde-kes, hogy a röpiratok, melyek géppel írva s litogra-fiai uton voltak sokszorosítva, direkt a piskii vas-utassághoz voltak intézve és „Az akció bizottság” aláírást viseltek. — Az eset a különben békés han-gulatu munkásság és a lakosság körében is élénk feltűnést keltett.

A lakodalmi diszlóvással megölte az öccsét. Nagyváradról jelentik: Nagy lakodalmra készült a biharmegyei Tinódon a falu népe. A lakodalmazók között volt a 21 éves Bradea Gábor is, amint a jó falun szokás, Bradea a lakodalmi menetben széles jókedvében elkezdett revolverével lövöldözni. — Az egyik golyó véletlenül eltalálta előtte haladó test-véréccsét, aki holtan bukkott az út porába. Bradea Gábort letartóztatták.

A székely népművészet és háziipar felkarolása. Az a borzalmas gazdasági válság, amely az egész ország területén éppen a Székelyföldön a legsulyo-sabb, indokolja a székely népművészet és háziipar felkarolására indult különböző igen hasznos mozgál-makat. A Székelyföldnek új kereseti forrásokra van szüksége, hogy legalább mindennapi megélhetését biztosíthassa. A székely népművészetnek és háziipari készségnek a határokon túl is jóhíre van, ügyes be-szervezéssel tehát ez lehetne az a forrás, amelyből új erőt meríthetne a gazdaságilag kiszikkadt székely-ség. Ebből a szempontból különösen figyelemre és támogatásra méltó Kovács Julia csikszerepai tani-tónő kezdeményezése, amely a székely népművészeti jellegzetességek és motívumok összegyűjtését és szélesebbkörű ismertetését célozza. „Székely Varo-tas-Mintakönyv lenne az a gyűjtemény, amely a régi értékeket megőrizné, az új haladásához pedig lendületet adna. A székely kézimunkák ismerői és kedvelői hasznos munkát fejtenének ki, ha a gyűjtés és népszerűsítés terén segítségére sietnének a talpra-esett gondolat elindítójának, Kovács Julia tanító-nőnek.

Cseh kémnőt tartóztattak le az ausztriai ható-ságok. Bécsből jelentik: Az osztrák hatóságok Cseh-ország javára elkövetett kémkedés gyanuja miatt még decemberben letartóztatták H. Lujza osztrák ál-lampolgárságu asszonyt. Azóta a vizsgálat megállá-pította, hogy az asszony összeköttetésben állott a cseh kémiroda főnökével és bizalmas katonai adatok megszerzése végett érkezett Ausztriába. Sikerült is neki egy tűzmestert annyira behálózni, hogy az megkérte a kezét. Völegényétől azután állandóan katonai természetű dolgok iránt érdeklődött és a tűz-mester adott is neki bizonyos felvilágosításokat, de később granát fogott és menyasszonyát feljelentette.

24 órája havazik Pozsonyban. Tudósítónk je-lenti: Pozsonyban huszonegy órája megezártítás nél-kül havazik. A nagy hó miatt a közlekedés az egész városban szünetel.

Influenza, torokgyulladás, az orr és ga-rat elnyálkásodása, a mandolák megbetegede-se, valamint tüdőcsucshurut esetén gondoskod-jék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával által-többször alaposan kitisztítsanak. Közkörhá-zak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz lázzal járó fertőző betegségeknél is a szenvedő emberiségnek nagy ázolgálatot tesz. A Ferenc József keserűvíz gyógyszeria-rakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Végigzúg

az egész világon, hogy a XX század derekán, hosszú évtizedek óta először, asszony került a hóhér kezére. A szerelem szenvedélye, az ősi földéhség, harag és bosszu elvakította a lelkeket és gyilkos mérget adott a tudatlanság kezébe.

Tiszazug

Steglitz, Düsseldorf, Saint-Etienne. Berlin és Páris hosszú időköz állt az érdeklődés homlokterében Mindenki megismerte a külső események szenzációit, de mélységes homály fedi az egyéni tra-gédiák belső rugóit. Hogyan fejlődtek odáig a dolgok, hogyan fejlődtek ki az egyes tragédiák, mi történt belül, a lelkekben, a míg a feleség a férjfel, gyermek az apjával és anya a fiával ke-rült halálos összeütközésbe? A művész látószemével, érző szí-vével s az intuición reflektorával erre a tépelődésre ad választ

Mikes Imre

az Erdély utja című nagy feltűnést keltett riportsorozat szerző-jének lélekbemarkoló, páratlan érdekességi új regénye, amit hosszas helyszíni tanulmányok, írott adatok és élő vallomások alapján írt meg. A kiváló erdélyi író

új regénye

egész oldalas folytatásokban február 9-től kezdve naponként je-lenik meg, az új formátum és megnagyobbodott terjedelmű

BRASSÓI LAPOK .ban.

Csak Londonból jelenthetnek ilyesmit...

Csak Londonból jelentik, hogy...
...egy parlamenti politikus, egy aktív képviselő a mi fogalmaink szerint egészen nevetséges és jelentéktelen hallgatói követelt el, a melynek összeférhetetlenségét a honatyai méltósággal azonnal belátta és konzekvenciáit száz százalékos erejéig teljes mértékben le is vonta.
Végre egy őszinte és bünbűnő snobák a parlamentarizmus lezüllesztésének panamáiban, vizszoalélekben, kijárásokban és mindenféle csalafintaságokban gazdag legújabb történetben!
A nepe: John Mardy, Pártállása — ez ugyan nem fontos: — szociáldemokrata. Attól lehetett volna rendesebb fiú is, viszont pedig pártjának elvei egyáltalán nem képezhettek akadályt abban, hogy az Ur színe és a közölemény szemében annyira kedves megtérő bübös rokon-szenves, pózát magára öltessen.

Nos, ez a Mr. John Mardy ma már nem tagja az angol alsóházának. Lemondott önként a mandátumáról. Lemondott pedig azért, mert suskust követelt el. Két olyan szabadjegyet, a mellyel csak maga utazhatott volna, átadott a feleségének és leányának, akik, magyarázta, mondva, potyára tettek egy kis kényeztetést. Mr. Mardy választókerületében. A turpisság ki derült. Az eljárás megindult. Mr. Mardynak a londoni rendőrbíró előtt kellett felelnie a visszaéléseért.

Mi persze csodálkozunk ezen a nagy hókusz-pókuszon. Hogy ezek az angolok milyen bogaras emberek! Két vacak szabadjegyet miatt jegyzőkönyveznek, eljárásznak, molesztálják az angol közélet egy kitünőségét és odaállítják pellengérré a garázda részeket és a munkanélküli tüntetéseken elfogott szegény tatárokat ügüében zordonon itélkező rendőrbíró elé. És még azt merik írni és mondani, hogy az angol udvariasságnak nincsen párja széles e földön? Hát elképzelhető volna, hogy a La Manchecsatornán valamivel innen bíróság elé állítsanak aktív politikust nem két szabadjegyet, de sokkal értékeesebb holmik szabálytalan kezelése miatt?

Mr. Mardy a tárgyaláson nem jelent meg. Védője utján nyilatkozattatja ki a bíróság előtt a következőket:

— Helytelenül, sőt nagyon ostobán jártam el azokkal az átruházhatatlan szabadjegyekkel. Nyilvánvaló, hogy súlyos visszaélést követtem el, amely nem fér össze a képviselői méltósággal. Őszinte megbánásomnak azonban azzal is jelét adtam, hogy tegnap mandátumomról önként lemondottam.

A rendőrbíró rövid tanácskozás után verdiktet hozott:

Mr. Mardy és Mrs. Mardy fejenként 40—40 shilling pénzbürséget fizetnek, figyelembe véve azt az enyhítő körülményt, hogy Mr. Mardy lemondta eljárási konzekvenciáit, mandátumáról leköszönt.

Indokolás:

Olyan gyalázatos és felháborító precedenst szolgáltatott Mr. Mardy, amilyenbe parlamenti képviselőnek nem szabad belekeverednie.

★

Ó, kedves és nyájas olvasóm, akik tudomást szereztek erről a nagyon rokon-szenves Mr. Mardyról, nem érzitek-e, hogy olyan ez a história, mintha herosi erényekkel megáldott Jókai-regényhős állana a középpontjában?

Egy ideálissal, valószínűtlenségében is rokon-szenves figura: a megtévedt honatyá, aki konzekvenciaképpen megvált mandátumától.

Milyen gyönyörű, milyen nagy dolog ez, még ezer és néhány mérföld távolságból is!

— fz —

Ha hashajtóra van szükséges, vegyen be este 2 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhe, biztos széke lesz.

— Az üvegfenékű kirándulójó tragédiája. New-yorkból jelentik: Az utóbbi időben a floridai partvidék közelében egymást érték a hajókatasztrófák. — Újabb jelentés szerint ezuttal egy üvegfenékű kirándulójó járt szerencsétlenül. Mielatt az utasok a tengerfenék rejtelmében gyönyörködtek, eddig ismeretlen okból motorrobbanás történt. A hajón levők között irozatos pánik tört ki és a legtöbb utas a tengerbe vetette magát. Számos sebesülés történt. A kirándulójó megmentésére azonnal segélyhajót küldtek, amely az utasokat, egy kivételével, aki már megfulladt, — kimentette a vízből.

— Kapott-e pénzt a vőlegény, vagy nem kapott? Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Erdekes ügyben hozott soradóni határozatot a marosvásárhelyi Tábla. Arról van szó, hogy egy közeli község szépményű hajadóna házassági család címén pert indított a vőlegény ellen. Az történt ugyanis, hogy a vőlegény, aki nem sokkal ezelőtt a falu virága volt, csontinherkulózt kapott, aminek következtében megrokkant és kijelentette, hogy nem veszi lelkiismeretére egykori menyasszonya további sorsát, mert érzi, hogy eltartani nem tudja. De nem úgy ám a menyasszony, aki tovább is ragaszkodik a házassághoz, sőt, azt is bizonyítja, hogy a vőlegény tőle, házasság címén, tekintélyes összegeket szedett fel. Erre jön az ügyvéd, dr. Ghileu Gyula, aki mellesleg Vásárhely legügyesebb fiskálisa és egyenesen erkölcsi telenségnek minősíti azt, ha egy nő pénzzel fog magának vőlegényt. Ennek ellenére a vőlegény tagadja, hogy valaha is kapott pénzt a menyasszonytól. A Tábla ezután elrendelte annak bizonyítását, hogy vajon kapott-e pénzt a megrokkant vőlegény?

— Budapestén újra drágítanak a pékek. Munkatársunk jelenti: A pékiparosok szövetsége tegnap állást tartott és ismét a süteményárak ügyét tárgyalta. Megállapították, hogy a pékiparosok terhei az utóbbi időben újabb emelkedést mutatnak s ezért elhatározták, hogy a zsemlye és kifli árát az eddigi 4 fillérről visszaemelik 6 fillérré. A határozat általános megrököszést kelt a lakosság körében.

— Szabad licenmi előadásokat rendez a marosvásárhelyi katolikus gimnázium tanári testülete. Tudósítónk jelenti: Loky Jenő, katolikus gimnáziumi igazgató kezdeményezésére minden tekintetben figyelemreméltó kulturmegnyilatkozás színhelye lesz a vásárhelyi katolikus gimnázium nagyterme. Folyó hó 10-15-én kezdődőleg egy 20 előadásos szabad licenmi kurzust nyitnak meg a jószándéku kezdeményezők, amelynek során Vásárhely hívatott előadói foglalkoznak gazdasági, kulturális, sőt szociális irányú előadásokkal teret hódítani a tudomány számára. Az előadások diitalanok s hetenként kétszeri turnusokban, május 7-ig bezáróan tartanak.

★ Fogorvosi hír. Med univ. dr. Gust Alfréd, aki, mint segédorvos több évig működött Berlinben, fogorvosi praxisát Brassóban, Kapu-utca 2. szám alatt nyitotta meg. Rendel: d. e. 9—12 és d. u. 3—5.

— Felszentelték a Vatikán új villany-központját. Citta di Vaticanóból jelentik: Pacelli államtitkár tegnap Marconi szenátor és a Vatikán méltóságainak a jelenlétében felszentelte a pápai állam új, nagyszabású villany-központját. A bíboros államtitkár beszédében rámutatott arra, hogy az új gépházának nemcsak az a feladata, hogy a vatikáni város világítását ellássa, hanem, hogy szolgáltatssa a szükséges elektromos energiát a szélesen kiépített távbeszélő hálózat működéséhez is.

SPORT

Kanada eldöntetlenül mérkőzött a svédekkel

Krynica, február 7.

A jéghekk világbajnokságok tegnapi meglepetése, hogy a világbajnokság többszörös nyertese és jelenleg is favoritja, Kanada csapata, 0:0 arányban eldöntetlenül végzett a svédek ellen.

Az osztrák-lengyel jéghekk meccset az osztrákok nyerték 2:1 arányban.

† Elhalasztották a brassói siegyet jubileumi versenyeit. A brassói siegyet, mely ezévből ünnepli fennállásának negyedszázados évfordulóját, február 8-ára nagyszabású versenyt tervezett, melyre híres osztrák siegétet is meghívott. A verseny ugrószámból és futóversenyből állott volna. Tekintettel azonban arra, hogy a Pojánából az Ördögcsuc—Postarét felé vezető útvonalon, mely a futóverseny területét képezi, nem áll rendelkezésre megfelelő hőmennyiség, a versenyt két héttel elhalasztották. Kedvező hőviszonyok esetén tehát február 22-én lesz a jubileumi siegyen.

† A prágai Slávia játszik holnap Budapesten. Budapestről jelentik: Az új labdarúgó szezon holnap már nagyszérii attrakcióval kedveskedik a budapesti sportközönségnek. A prágai Slávia kitűnő együttese lesz a Hungária vendége. Tekintve, hogy mindkét csapat a magyar, illetve a cseh bajnoki lista élén van, fokozott érdeklődéssel tekintenek a mérkőzés kimenetelére.

Nyíltér

Köszönetnyilvánítás

Kötelességét érzem annak, hogy ezúton fejezzem ki nyilvános köszönetemet és őszinte hálámat Bartha János kolozsvári orthopéd műszerésznek (Deák Ferenc-utca 10), aki az általa elkészített speciális cipő-betétrel rövid 8 nap alatt visszaadta egészségemet, nyugalmaimat. Éveken keresztül rengeteget

szenvedtem, alig bírtam járni, s sem kezelés, sem fürdő nem használt. Az általa elkészített betét használata óta a fájdalmat, mankót nem ismerem. Hasonló fájdalomban szenvedőknek nyugodt lelkiismerettel ajánlom figyelmébe ezt a kitűnő orthopéd műszerészt.
Brassó, 1931. febr. 6.

Császár József, hentes
Brassó, Arvaház-u. 7.

E rovat alatt közölte kért nem vállal felelőséget a szerkesztőség

RÁDIÓ * * MŰSOR

Péntek, február 13.

Bukarest. 13: Gramofon. 17: Zenekari hgv. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Színházi krónika. 21: Rossini „A sevillei borbély” c. operája gramofonon. — Budapest. 10.15: Katonazene. 13: Déli harangszó és szalonzenekari hgv. 17: Mesedélután. 18: Tót-magyar nyelvoktatás. 18.30: Hangverseny. 19.40: Cigányzene. 20.40: Németnyelvű előadás. 21.15: A varsói filharmónikusok Beethoven-hgv-ének közvetítése. Utána: Táncczene az Ostendé-kávéházból. — Bécs. 12: Gramofon. 16.25: Haupt-zenekar. 18—21: Szórakoztató és ismeretterjesztő előadások. 21: K. Weinberger „Schleraffenland” c. operája. 23.30: Macho-zenekar. — Königsrusterhausen. 17.30: Zenekari hgv. 22.20: Hangversenyközvetítés Breslauból. 23.55: Szimfonikus hgv. — Utána: Külföldi adóállomások műsorának közvetítése. — Osló. 19: Hgv. 21: Szimfonikus hgv. — Milánó. 20.30: Szórakoztató hgv. 22.30: Rek. lámhgv. Utána: Táncczene. — Prága. 19.25: Német műsor. 20.20: Evert Sahberg és Bernhard Svenson svéd népdalok hgv. 21: Szimfonikus adás. 23.20: Táncczene. — Róma. 18: Zenekari hgv. 22.35: Szimfonikus hgv. — Stockholm. 19: Gramofon. 21: Szimfonikus hgv. 23.15: Szórakoztató zene. — Belgrad. 21: Vera Krinsinska népdalokat énekel. 21.30: Kamarazene. 22.30: Vigjáték. 23.15: Szimfonikus hgv. 23.30: Balajkazenekar. — Kattovitz. 21.15: Hangverseny közvetítés Varsóból. Utána: Zenekari hgv. — Stuttgart-Mühlacker. 17.30: Hgv. a wiesbadeni Kurhausból. 20.45: Három egyfelvonásos szindarab. 21.15: Bizet „Das schöne Mädchen von Perth” c. operája. — Breslau. 22.20: Szimfonikus hgv. — Pozsony. 20.20: Dyk kisasszony zongorahgv. — Königsberg-Heilsberg. 20.30: Szórakoztató zene. 21: A felsősziléziai állókvarter vidám műsora. 22.10: Wagner-hgv. Utána: Hangosfilm-híradó. 23.45: Operettársuletek.

Szombat, február 14.

Bukarest. 13: Gramofon. 15.45: Ifjúsági óra. 17: Zenekari hgv. 19: Rádiószabadegyetem. 20: Gramofon. 21: Kabaréelőadás. — Budapest. 10.15: Zenekari hgv. 13: Déli harangszó és szalonzenekari hgv. 17: Gyermekóra. 18.30: Katonazene. 20: Novellák. 20.30: Mándits szalonzenekar. 21.30: Vidám óra. 22.30: Felsőmagyarországi hgv. a Gellért szállóból. Utána: Cigányzene. — Bécs. 12: Gramofon. 13: Wacsek zenekar. 16.25: Gramofon. 17.35—18.15: Felolvasások. 18.15: Zenekadémiai növendékek hgv. 19—20.30: Előadások. 20.35: A bécsi tanítók a-kapella kórusának hgv. vidám műsorról. 21.20: Táncczene öregek és fiatalok számára. Utána: Korngold-jazz. — Königsrusterhausen. 21: Tarka est. 22.10: Vidám revü. Utána: Táncczene. — Varsó. 17.45: Fiatal zenei tehetségek hgv. 20.25: Gramofon. 21.30: Könnyű zene. 22: Varsói karneval száz évvel ezelőtt. 23.15: L. Robovszka asszony Chopin műveiből zongorizik. 24: Gramofon. — Milánó. 20.30: Szórakoztató zene. 21.45: Operaelőadás. Utána: Hgv. közvetítése. — Prága. 19.25: Német műsor. 22: Fuvós-zenekar. 23.25: Schrammel-zene. — Róma. 18: Zenekari hgv. 21.45: Operaelőadás. — Stockholm. 19: Gramofon. 20.30: Verdi: Aida c. operája. — Belgrad. 21: Szlav zene. 21.30: Operettársuletek. 22.30: Gramofon. 23.30: Kávéházi zene. — Katoricz. 19.15: Ifjúsági hgv. 21.30: Könnyű zene. 23.15: Chopin hgv. 24: Táncczene. — Lemberg. 23.35: Norbert Huth ária hgv. 24: Táncczene.

Ezek a pengér elégítik ki Önt!

ROTBART LUXOSA
ROTBART SONDERKLASS
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART ALL-AL
MOND-EXTRA ZOLO

Vezérképviselet: C. DUISBERG
Budapesti I. Str. Caroli 3

Vasárnap d. e.

11-1 óráig

„Matineu“

Szenzáció

RIN-TIN-TIN

a csoda kutya. Hangos előjátékkal.

Modern Mozgó Brassó

KÖZGAZDASÁGI LAPOK

A forradalmi jellegű szindikalizálási javaslat

Egységesen vonul fel a nagyipar Manoilescu új törvényjavaslata ellen

Allami gyámság alá helyezi a javaslat a romániai ipart — A termelt iparcikkek után felszámítható hasznát a szindikátusok és a kereskedelmi kormány közösen állapítanák meg — Kormánybiztosok és detailüzletek

A szindikalizálási javaslat intézkedései

Bukarest, február 7.

Két nappal ezelőtt elsőnek közölte a B. L. a Manoilescu-féle ipari szindikalizálási törvényjavaslat főbb rendelkezéseit. Most alkalmunk van a javaslat szövegének pontos magyar fordítását közölni, amelynek ismerete annál inkább fontos, mert

ez a javaslat állami gyámság és irányítás alá akarja helyezni az egész romániai ipart, ami ellen a nagyipar képviselői már is fel-emelték tiltakozó szavukat.

RENDELKEZÉSEK AZ IPARI SZINDIKÁTUSOK MEGALKAKITÁSÁRÓL

A javaslat 1. és 2. pontja bejelenti, hogy azok az iparvállalatok, amelyek a termelés, a fogyasztás, valamint a konkurrenciára szabályozása céljából szindikátusba akarnak tömörülni, alá vannak vetve ezen törvény rendelkezéseinek.

3. Bármely iparág tagjainak, illetőleg kapacitásának 25 százaléka kérheti az ipari és kereskedelmi minisztériumtól, az illető iparág kényezerszindikátusba való tömörítését.

4. Abban az esetben, ha valamely iparág kapacitásának 50 százaléka hozzájárul a szindikátus megalakításához,

a másik 50 százalék köteles belépni a szindikátusba.

Amennyiben 50 százalék kívánja a szindikátus megalakítását, úgy az ipari és kereskedelmi miniszternek jogában áll a szindikátus megalakítását kimondani és kötelezni a többi vállalatokat, hogy a jelen törvény és a minisztérium által előírt formák szerint a szindikátusba belépjenek.

5. A szindikátusba lépő összes gyárak és vállalatok kötelesek harminc napon belül pontos kimutatást közölni az ipari és kereskedelmi minisztériumnak az utolsó három év mindazon termeléséről, amelyek után termelési illetéket kell fizetni. Azokat a gyárvállalatokat, amelyek a miniszteri felszólítás ellenére sem hajlandók belépni a szindikátusba, le fogják zárni.

6. Az ipari szindikátusok részvénytársaság formájában fognak megalakulni, amelyeknek az összes tagok termelési kontingensük alapján részesnek részi.

7. A szindikátus előre kidolgozott alapszabály szerint működnek, amelyet a szindikátusban résztvevő kontingensek 55 százalékanak kell elfogadnia. Az alapszabályokat a minisztérium hagyja jóvá.

MILYEN CÉLOKAT SZOLGÁLNAK A SZINDIKÁTUSOK.

8. Az ipari szindikátusok a következő célokat fogják szolgálni:

a) Megakadályozzák az olyan tőkék befektetését, amelyek nincsenek a termelés előnyére.
b) Racionalizálják az ipari cikkek termelését olyan formában, hogy a belföldi fogyasztás érdekében kvóták szerint megfelelően kontingentálják, illetőleg osztják fel a szindikátusban résztvevő vállalatok között a termelést.

c) Favorizálják az ipari cikkek előállítását foglalkozó speciális gyárakat, illetőleg a termelést bizonyos üzemekbe koncentrálnak, hogy ezáltal a termelés racionalizálható legyen a költségeket minimálisra redukálják.

d) Törekedni fognak az ipari produktumok standardizálására, hogy minél kevesebb típus kerüljön forgalomba.

e) A nyersanyagok termelését összhangba hozzák az ipari termelés kapacitásával.

f) Megszervezni a nyersanyagok beszerzését, hogy kiktiszthatók legyenek az inoportunus árak.

g) Fogyasztási piacot racionalíson osztják fel, hogy az ipari cikkek minimális költségekkel

és esetleg megfelelő minimális haszonnal lehessen eljuttatni a fogyasztóhoz.

h) Megakadályozzák az üzemek irracionális szaporodását és a fölösleges tőkebefektetéseket.

i) Lehetővé teszik a közintézmények praktikusabb árubeszerzését.

j) Megkönnyítik az állami indirekt és forgalmi adók beinkasszálását.

k) Lehetővé teszik, hogy a szindikátusok irányában megnyilvánuló nagyobb bizalom révén a vállalatok könnyebben juthassanak kölcsönhöz.

l) előmozdítják a tudományos kutatást és a

Kormánybiztosok és detailüzletek

14. A megalakult szindikátusok az ország nagyobb városaiiban detail elárusító üzleteket fognak felállítani. A városokat az ipari minisztérium fogja előírni.

15. A termelt ipari cikkek után felszámítható hasznát a szindikátus az ipari és kereskedelmi minisztériummal egyetemben fogja megállapítani. Nézeteltérés esetén a szindikátusi törvényszék dönt. Ezzel az intézkedéssel a kormány a túl magas árakat kívánja letörni.

16. Minden szindikátus mellé egy kormánybiztosnak fognak kinevezni. Ennek a kormánybiztosnak módjában lesz megakadályozni a szindikátus közérdekbe ütköző intézkedéseit. A kormánybiztos minden ilyen közérdekbe ütköző intézkedést öt napra felfüggeszthet, öt nap

szakszerűség tökéletesítését minden iparágban.

A TERMELES KONTINGENTÁLÁSA

9. A termelés kontingentálása a tagok közötti megegyezés alapján történik.

A kontingentálás körül felmerülő nezeteltérések ügyében választott bíróság dönt.

amelynek tagjai a kereskedelmi kamarák uniójának elnöke, az az ipariügyi minisztérium és az Ugir delegátusai. A javaslat pontosan körülírja a bíraskodási eljárást is.

10. A szindikátus létrejötte után egyetlen gyár sem lesz feljogosítva, hogy direkt, vagy indirekt uton olyan cikket hozzon forgalomba, amelynek termelésével a szindikátus foglalkozik.

11. Amennyiben a szindikátusba tömörülni vállalatok által termelt cikkek meg haladják a belföldi szükséglet mértékét, úgy tilos újabb gyárat felállítani. Általában új gyár csak a szindikátus előzetes hozzájárulásával létesülhet.

12. A szindikátus, illetve annak tagjai szolidárisan felelősek a tagok adó és illeték kötelezettségei tekintetében.

13. Hogy a szindikátus tagjai egymás között megfelelő kontrollt gyakorolhassanak, jogukban áll a többi gyárat a delegátusok útján ellenőriztetni. Minden vállalat köteles ennek a delegátusnak, valamint a pénzügyminisztérium megbízottjának könyveit bármikor megmutatni.

után pedig a minisztérium dönt.

17. A szindikátusban résztvevő vállalatok kötelesek mérlegeiket legkésőbb minden év március 1-ig elkészíteni és ugyanaddig kötelesek részletes jelentést tenni a minisztériumnak a vállalat felszereléséről, valamint arról, hogy milyen eredményeket értek el a racionalizálás és standardizálás terén.

18. A szindikátus tagjainak tilos egymás között megállapodásokat kötni és az ilyen megállapodások érvénytelenek.

A törvényjavaslat többi paragrafusai a választott bíróságé, illetőleg a szindikátusi törvényszék működését szabályozzák, valamint a szindikátusok ügykezelését és a módokat, amelyek mellett a szindikátusok feloszlathatók.

Januárban mindössze két vagon szeszt illetheztek a pénzügyi hatóságok

Feloszlátását kéri a Szeszszindikátus

Bukarest, február 7.

Azóta, hogy a feketeszesz elfoglalta a legális vagyis adózott szesz helyét a fogyasztásban, a Szeszszindikátus fenntartása és működése is feleslegessé vált. Papiron ugyan még ezerepelt a Szindikátus, de működése és jelentősége egyenlő volt a nullával.

A Szeszszindikátus vezetősége ma aztán egy memorandumot nyújtott át a pénzügyminisz-

teriumnak, amelyben kéri, hogy oszlassa fel a a minisztérium a Szeszszindikátus szervezetét.

A beadvány kifejti, hogy januárban is mindössze két vagon szeszt adóztattak meg és hogy fenntartása a szervezetnek így teljesen felesleges, mert a szindikátusnak nincs hatásköre a feketeszesz üldözésére.

Minthogy törvény által alakított meg a szindikátus, a beadvány kéri, hogy feloszlátását egyszakaszos törvénnyel hajtsák végre.

A régi italmérési engedélyek tulajdonosai továbbra is jogaikban maradnak

Szabó Béni képviselő intervenciója a törvénytelen engedély-árlejtések ügyében

Bukarest, február 7.

Részletesen foglalkoztunk azzal a legújabb egzisztenciákra menő sérelemmel, amely az italmérési engedélyek tulajdonosait érték azáltal, hogy a belügyminisztérium utasította a közigazgatási hatóságokat, hogy az italmérési engedélyek bérbedására tüzzenek ki február 6-ra határnapot és

az engedélyeket azoknak adják bérbe, akik a legmagasabb bérleti díjat fizetik.

Ez az intézkedés törvénytelen volt, mert egyenesen ellentétben állott az érvényben levő szesz törvénnyel, amely csak az új, vagy a tulajdonos nélkül maradt régi engedélyekre mondja ki az árlejtés útján való bérbeadást.

Ma az ügyben Szabó Béni képviselőtől az alábbi írtatást kapta a B. L. szerkesztősége:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A belügyminisztérium 55—1931 számú táv-irati rendelete alapján több megyében az összes italmérési engedélyeket árverés alá bo-

csátották és ezzel sok régi engedély tulajdonosnak súlyos kellemetlenséget okoztak.

Az egyes emberektől, és a Kiskereskedők Országos Szövetségétől hozzám juttatott panaszok alapján, f. hó 6-án ez ügyben intervénáltam a belügyminisztérium állami közigazgatási vezérigazgatóságánál, G. Iesanu vezérigazgató urnál, aki utasította G. Stefanescu referensét, hogy ezen kérdést tárgyalja meg a pénzügyminisztérium illetékes tényezőivel, és hozzanak egyöntetű határozatot, amelynek megtörténte után egy általános rendeletben fogják ezen kérdést véglegesen rendezni. Ennek megtörténteig a régi italmérési engedélyek tulajdonosai jogaikban maradnak.

készséges híve:

Szabó Béni, képviselő.

A kérdés tehát még mindig véglegesen eldöntve, de nem férhet kétség ahhoz, hogy a régi engedélytulajdonosokat meghagyják jogaikban és respektálni fogják a szerzett jogokat.

BRAȘOV—BRASSÓ Kapu-utca 56—58. szám.
Telefon: 82 és 1-77.
BUCUREȘTI—BUKAREST I., Sărindar No. 6.
Telefonszám: 363/64, 373/70

ELOFIZETÉSI ARAK: Havonta 100, negyedévre 300. félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HÍRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Strada Cuza Voda 3 sz. (Halmágyi Pál). — Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7 (Neumann Ignác). — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére. — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32. (Szabó Gyula). — Szatmár: Papp Géza-utca 15. (Kertész László). Szatmár- és Máramaros-megyék részére. — Nagyszeben: Str. Turnului 13. (Szigethy László). — Szilágysomlyó: Helyes Ernő. — Marosvásárhely: Sztyegry-u. 6. (Szabó Jenő). — Temesvár: Berényi Lejos, Gátör 22/a. — Torda: Str. Reg. Ferdinand 25. (Dénes József).

Magbízások felvételére és fizetések átvételére fenti hely megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nádas Jenő.

APRÓHÍRDETÉSEK

Hétköznap: egy szöveg, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szöveg. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állást keresőknek 25% kedvezmény. — A bukaresti kiadás részére: havanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Brassóban egy szép családi ház olcsón eladó. Cim 11555 sz. alatt a brassói kiadóban.

Hízott élőliba, libatoll kapható Str. Albinilor 41 Bucarestben, 7-1/4-23 villanyos Lemaire végállomásnál. 11494

Hidmérleg 3000 kg-os, majdnem új, jutányosan eladó. Bayer, Bereck, Háromszék. 11385

A mai árviszonyokhoz megfelelő telket vagy házat keresek, kis kerttel, azonnali megvételre Brassóban a bányárosban, vagy a belváros közepén. „Olcso telok” jelige alatt a brassói kiadóba. 11526

Valódi Noa-i Virágméz Lei 60.— kg. kapható F. Hügel, méhészt Brassó, Romántemplom-utca 36. 11572

Faragott fa-csillárok hat és nyolc karuk eladók. Brassó, Felső-kapu-utca 15. Benedeknél. 11571

Kis családi ház eladó. Cim: Moldova-u. 9. (Újtelep). 11570

Eladó ház Brassó, De-restyei-ut 5. Érdeklődni lehet Vasut-utca 59. 11581

VETŐ-MAGVAK

gazdasági-magvak,
konyhakerti-magvak,
virágmagvak,
heremagvak

legmegbízhatóbb minőségben

MEZOGAZDÁK
KERESKEDELMI R. T.
ARAD.

Alapítva: 1900 évben
Árjegyzék ingyen!

Állást nyer

Csakis komolyabb szűcs-segédet, vagy munkavezetőt, ki a szűcs-mesterséget — különösen a női munkát — perfektül érti, állandó munkára felvesz Rosenbergszűcs, Brassó. 11504

Intelligens ügyes egyénnek magánfelek látogatására alkalmazást nyelhetnek. Ajánlatokat: Vidor-könyvkereskedés Nagyvárad, Blv. Regele Ferdinand 2. 11578

Lakás

Egy szoba-konyha lakás és egy elegáns butorizott szoba különbejáratú fűdőszobahasználattal esetleg penzióval kiadó. Brassó, Közép-utca 36. 11573

Háromezer lej havi keresetért juttatnám azt a magányos nőt, vagy házaspárt, aki lehetőleg különbejáratú, egészséges, cserépkályhaszobával teljes ellátást adna. Ajánlatokat „Gondos” jeligére a brassói kiadóba. 11564

Brassóban világos nagy szoba, szépen butorizva, parkett, villany, cserépkályha, fűdőszoba használattal, egy vagy két személy részére március elsejére kiadó. Szíves megkeresések „A. H.” jeligére a brassói kiadóba. 11511

Utolsó újdonság!

Tafftin selyem, 92 cm. széles, méterenként Lei 148
Tekintse meg kirakatainkat.

Depner & Roth
BRASSÓ, Felső-kapu-utca 7. 11570

Nagy árleépítés!

Tekintse meg kirakatainkat és csodálkozni fog, hogy kitűnő minőségű árut, milyen olcsón vehet

Bahmüller cipőáruházában
Brassó, Kapu-utca 18.

Ölőhelyiség, irodának is alkalmas, központi, kiadó. Brassó, Sütő-utca 4. 11579

Ölőhelyiség 1931 március 1-től kiadó. Brassó, Hosszu-utca 18. 11574

Olcso, különbejáratú utrozott szobák kiadók február 15-re. Brassó, Sütő-utca 2. 11550

Kiadó lakás 3 szoba, konyha, fűdőszoba, mellőhelyiségekkel, mind a három szoba utcára. Brassó, Vasut-utca 59. 11581

Házasság

Egy barátnőm is ez uton kötött házasságot és az ő tanácsára én is megkísérlem komolyan házasodni óhajto urak ismeretségét megszerezni, mert talán élek ahol kevés az intelligencia és megfelelő ismeretsem nincsen. Földbirtokos leánya vagyok 23 éves szőke leány. Hozományom egy millió k. p. száz hold szántó és berendezés. — Bár ezt megírom még sem szeretném, ha valamely ur kizárólag anyagi érdekből közeledne és éppen ezért csak bizas eksistenciával rendelkező uriembert veszek figyelembe. Férfinek tehát hivatalnokot vagy egyéb biztos megélhetéssel rendelkező embert szeretnék. Egy alkalommal már tettem közzé apróhirdetést, de választ nem kaptam. Most azonban közlöm, hogy csinos és fenkölt gondolkodású leánynak mondanak s ha mennyei Atyánk rendel számomra férjet úgy kérem, hogy az illető írja meg részletesen körülményeit teljes címmel „Bánáti” jeligére a kiadóba. 1137

Sok pénzt

kereshetnek azonnal szorgalmas eladók új, keresett cikkel. Állandó kereset. Gyors, németnyelvű ajánlatokat kér:
Spitz Ottó bankár, Wien I.
11329 Schottenring 26.

Allást keres

Konfekció-szabó és perfekt szabász, jó eladó, beszél: magyarul, románul, németül, régi praktissal vidéken is bárhol állást keres szerény fizetési igényekkel. — Cim: Hirsch Náthán, Kolozsvár, Str. Oasanu 84.

Mosónőnek, bejárónőnek ajánlok fiatal asszony. Brassó Cuza Voda (Gácsmajor) 52. 11513

Perfekt fogtechnikus állást keres. Cim Lőhely Mihály, Nagybánya—Baia Mare, Setr, Olarilor 58.

Felmérő keres bányamesteri vagy főaknászi állást. Fém, vagy szénbányászathoz. Ajánlatokat „Felmérő” jeligére a brassói kiadóba kérek.

Nős kertész több évi gyakorlati alkalmazást keres városi, uradalmi, vagy kereskedelmi kertészetben. Teljes jártassággal bír a gyümölcs-, konyha- és dísz-kertészet minden ágazatában. Beszél magyarul és német nyelven. Ajánlatok a fizetés megjelölésével köretnek Lakatos Mihály, Székelyudvarhely, Str. Orbán Balázs No 5. címre. 11538

Varrónő, aki a legelőgánsabb béli, utcai ruhák és kabátok készítésére vállalkozik, házakhoz ajánlkozik. Cim „Kultúra” könyvkereskedés Bucaresti, Bulv. Elisabeta 15. 11558

Speciális férfiszabó alkalmazást keres. — Cim 11569. sz. alatt a brassói kiadóban.

Vegyes

Fuchs fogorvos, Bucarest, husz évi praxissal Párisban, minden modern fogmunkát végez Bucaresti, Strada Berzei 35. 11166

A feketehalmi ezüstróka-farm-nál néhány

ezüstróka- és keresztóka-prém nagyon jutányosan kapható. 11575

Eladó olcsón egy bérház két emeletes Brassóban Vár-u. 10 sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan rajtalevő épületekkel, 16 lakással, Brassó Honvéd-u. 16 sz. alatt.

Egy 3 keretes gőzfűrészes komplet berendezéssel bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3-4-5-600 m² nagyságúak 20 mtr. utcai fronttal, Brassóban Kut-u. és Honvéd-utca átmenetnél. 11285

Ingatlanok és parcellák részlet-fizetés mellett is kaphatók.

Egyes tételek külön-külön is eladók. Tudakozódni Brassó, Vasut-utca 70 sz. alatt.

Estenkint a

J. BUZI-féle étteremben

Bukarest, B.-ul Elisabeta 5.
(Eltoria Palota)

Parkett attrakciós számok, tánc, speciális zenekarral, Jazz. A közönséget Zavaldoc énekes is szórakoztatja. B 11494

Az ország fűzőkészítőihez!

Nagy raktár, szabászati- és fűző-kellékeket, szövötteket bármilyen mennyiségben kaphatnak a

„MAGAZINUL TOALETA”

Bukarest, Strada Șelari 4-6.

A speciális

„Bally extra” gummiárúk kizárólagos lerakata.

Azonnali szállítás az egész országban.